

**Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút**

**Edícia: Porovnávacie analýzy
9/2025**

Financovanie školských jedální, klubov, centier voľného času a základných umeleckých škôl

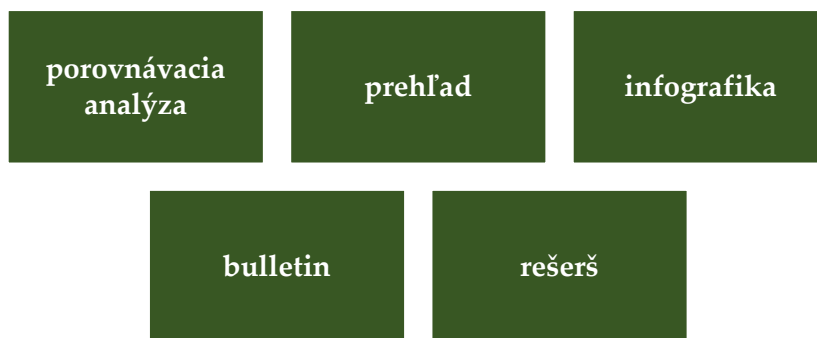
Dominika Pazderová

**Bratislava
apríl 2025**

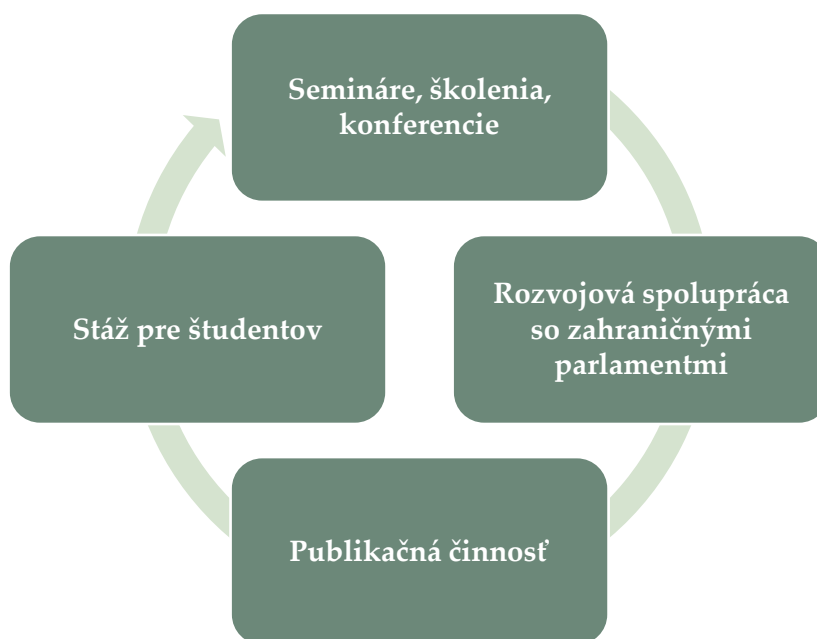

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Financovanie školských jedální, klubov, centier voľného času a základných umeleckých škôl

Anotácia

Štúdia sa venuje podporným aktivitám školských inštitúcií, ktoré zabezpečujú starostlivosť o študentov mimo hlavného vzdelávacieho procesu. Zameriava sa na financovanie a prevádzku školských jedální, školských klubov, základných umeleckých škôl a voľnočasových aktivít podporovaných štátom alebo samosprávou.

Kľúčové slová

financovanie, školské jedálne, školské kluby, centrá voľného času, základné umelecké školy, voľnočasové aktivity, štátna podpora, samospráva, vzdelávacie inštitúcie

Financing of school cafeterias, after school activities, leisure activities and elementary art schools.

Annotation

The study focuses on support activities of educational institutions that provide care for students outside the main educational process. It examines the financing and operation of school canteens, school clubs, elementary art schools, and leisure activities supported by the state or local government.

Keywords

financing, school canteens, school clubs, leisure centres, elementary art schools, leisure activities, state support, local government, educational institutions

Vypracovala: Mgr. Dominika Pazderová, odbor Parlamentný inštitút

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod a situácia v Slovenskej republike.....	5
Zhrnutie.....	7
Financovanie a organizácia školských zariadení	10
Belgicko	10
Bulharsko	11
Cyprus	12
Česko	13
Dánsko.....	14
Estónsko	15
Fínsko	18
Francúzsko.....	19
Grécko.....	20
Holandsko.....	21
Chorvátsko.....	21
Írsko	23
Litva	23
Lotyšsko	24
Luxembursko	26
Maďarsko	26
Malta	27
Nemecko	27
Poľsko	29
Portugalsko.....	29
Rakúsko.....	31
Rumunsko.....	32
Slovinsko	33
Španielsko	34
Švédsko	36
Taliansko	37
Zdroje.....	38

Úvod a situácia v Slovenskej republike

Doplnkové služby sú služby poskytované vzdelávacími inštitúciami, ktoré sú okrajové vzhľadom na ich hlavné vzdelávacie poslanie. Hlavnou zložkou doplnkových služieb je starostlivosť o študentov. V základnom a stredoškolskom vzdelávaní sa medzi takéto služby najčastejšie zahŕňajú stravovanie, školské zdravotné služby, doprava do školy a zo školy a trávenie času po vyučovaní.

V rámci našej štúdie sa zameriame na financovanie a chod stravovacích zariadení, školských klubov, umeleckých základných škôl a na chod voľnočasových aktivít dotovaných štátom a / alebo samosprávnou jednotkou.

V rámci zdrojov sme vychádzali z dostupných publikácií, prehľadov a legislatívnych predpisov jednotlivých členských štátov EÚ, najmä z [Global child nutrition forum](#), [Youth Wiki](#), [Out-of-school care: Provision and public policy](#).

Za limity štúdie a problematiky možno považovať nejasné prerozdelenie kompetencií v rámci širokej administratívnej štruktúry – obec, samospráva, región/krajina, centrálna úroveň. Grantové systémy alebo ročné naviazanie financií neposkytujú jasné schémy tvorby rozpočtov.

- Pri školských jedálňach sa problémy financovania kumulujú pri zavádzaní obedov s maximálnou dotáciou.
- Pri školských kluboch a voľnočasových aktivitách – centrách voľného času sa stiera rozdiel medzi aktivitami po škole a v škole zavedením tzv. celodenných škôl. Niektoré prostriedky tak hradí štát, inokedy musí prispievať len obec alebo musí náklady pokryť samotná škola a rodičia. Väčšina obecných centier nemá rozpočet na mimoškolské aktivity – preto sú často regionálne nedostupné alebo sú nedostupné pre sociálne slabšie skupiny.
- Základné umelecké školy (najčastejšie opisujeme hlavne hudobné školy) fungujú na podobnom princípe ako na Slovensku, prípadne existuje tradícia súkromných škôl s dotáciou zo štátneho rozpočtu. Tretím spôsobom organizácie je spájanie vyučovania do umeleckých predmetov či krúžkov v samotnej škole alebo do iných centier, ktoré poskytuje obec.

V zhrnutí sme následne priblížili najdôležitejšie mechanizmy fungovania jednotlivých oblastí.

Slovenská republika

Financovanie škôl je postavené na normatívnom princípe, školy sú financované podľa počtu žiakov a personálnej a ekonomickej náročnosti výchovno-vzdelávacieho procesu.

Legislatívne je financovanie predškolského a školského vzdelávania upravené:

- [zákonom č. 523/2004 Z. z.](#) o rozpočtových pravidlách verejnej správy,
- [zákonom č. 564/2004 Z. z.](#) o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy,
- [zákonom č. 597/2003 Z. z.](#) o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení a
- [nariadením vlády č. 630/2008 Z. z.](#) ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia.

- ✓ Základné školy sú financované zo štátneho rozpočtu.
- ✓ Školské zariadenia (školské kluby detí, školské jedálne, domovy mládeže, základné umelecké školy, centrá voľného času) sú financované z vlastných príjmov samosprávy.

Podstatnú časť vlastných príjmov samosprávy predstavuje podiel na dani z príjmov fyzických osôb, ktorý dostanú obce a VÚC prostredníctvom daňových úradov. Celková výška prostriedkov určených na financovanie potrieb základného školstva z verejných rozpočtov je vymedzená prísne normatívnym spôsobom.¹

[Plán legislatívnych úloh vlády](#) na rok 2025 obsahuje potrebu systémovej úpravy riadenia, organizácie a financovania v školstve. *Cieľom je, aby financovanie regionálneho školstva bolo upravené systémovo v jednom právnom predpise aj vo vzťahu k financovaniu preneseného výkonu štátnej správy prostredníctvom normatívu, ako aj vo vzťahu k financovaniu originálnych pôsobností prostredníctvom „podielových daní“.*

¹ Eurydice: *Financovanie vzdelávania na Slovensku*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/sk/national-education-systems/slovakia/financovanie-predskolskeho-skolskeho-vzdelavania>

Zhrnutie

Štát	Stravovanie	Školské kluby	Voľnočasové aktivity	Základné umelecké školy
Slovensko	Školské zariadenia (školské kluby detí, školské jedálne, domovy mládeže, základné umelecké školy, centrá voľného času) sú financované z vlastných príjmov samosprávy.			
Belgicko	Organizovanie na úrovni jednotlivých spoločenstiev.			Grantom podporované súkromné školy.
Bulharsko	Hlavné orgány samosprávy.			Financovanie na úrovni štátu a samosprávy.
Cyprus	Centrálne financovanie, vzhľadom na rozlohu štátu.			x
Česko	Financie poskytuje v 1. fáze ministerstvo, ktoré v 2. fáze dopĺňa samosprávna jednotka (kraj).			
Dánsko	Hradené samosprávami, pri umeleckých školách – partnerstvá základných a umeleckých škôl, ministerstvo kultúry prispieva na platy.			
Estónsko	Samospráva, štát obedy dofinancuje tak, aby sa neznížila kvalita.	Obec alebo viacero obcí vypracovávala plán vzdelávania, na ktorý možno naviazať prostriedky zo štátneho rozpočtu.		Zájmová škola je zriadením samosprávy, ktorá vykonáva správu. Zo štátneho rozpočtu sa v prípade potreby ustanovujú účelovo viazané prostriedky do rozpočtov vidieckych obcí a miest na podporu projektov záujmových škôl.
Fínsko	Obce majú plnú autonómiu pri rozhodovaní o rozdelení finančných prostriedkov medzi rôzne základné služby – ako sú zdravotné, sociálne a vzdelávacie služby. Na vzdelávacie a kultúrne služby sa v roku 2019 vynaložilo v priemere 35 % všetkých výdavkov samosprávy. Štát prispieva podľa rôznych faktorov – demografia, dochádzanie, regionálne rozdiely.			
Francúzsko	Väčšinu nákladov znášajú mieste orgány s podporou od štátu.			
Grécko	Stravovanie je hradené z prostriedkov ministerstva vnútra, ktoré priamo dotuje obce.	Celodenná predškolská výchova a základná škola priniesla predĺžené vyučovacie hodiny do 17:30. Pri voľnočasových aktivitách spolupracujú školy s inými podpornými organizáciami.		Stravovanie je hradené z prostriedkov ministerstva vnútra, ktoré priamo dotuje obce.
Holandsko	Školské stravovanie sa všeobecne neposkytuje.	Hradené najmä rodičmi.		Mnohé školy boli zrušené a zlúčené do centier umenia.

Chorvátsko	Školské stravovanie hrazené samosprávou. a prispieva aj štát.	Od roku 2018 môžu školy organizovať predĺžený pobyt a vyučovanie od 12:00 do 17:00. Hradené samosprávou. v prípade stravy, úhradu znášajú rodičia.	Účasť na financovaní má štát, samospráva a zákonný zástupca.
Írsko	Podávanie obedov je skôr výnimkou.	Samospráva určuje samostatne výšku financovania a výšku poplatkov takýchto aktivít.	Neexistuje presný ekvivalent.
Litva	Financovanie štátom a samosprávnymi jednotkami, ktoré získavajú peniaze od štátu.		
Lotyšsko	Financované štátom.	Skupiny predĺženého dňa financuje samospráva. Centrá voľného času sú organizované pod samosprávnou jednotkou a prostriedky sa pridelujú grantovým systémom.	Podpora štátneho rozpočtu zahŕňa platy, odmeny a sociálne zabezpečenie učiteľov. Finančné prostriedky sa vzdelávacej inštitúcii pridelujú grantovým systémom.
Luxembursko	Stravovanie je pre deti základnej školy bezplatné. (Financovanie nezistené).	Finančná podpora si vyžaduje realizáciu Mestského plánu pre mládež.	Veľkú časť dotuje štát.
Maďarsko	Financované samosprávou	Školský zákon upravuje aj pôsobnosť voľnočasových centier.	Účasť na financovaní má štát, samospráva a zákonný zástupca.
Malta	Vzhľadom na veľkosť štátu neexistuje regionálna úroveň vlády, a preto sa v maltskom vzdelávacom systéme neuskutočňuje žiadne regionálne financovanie.		
Nemecko	Financovanie na spolkovej úrovni.		
Poľsko	Financovanie štátom a samosprávou.		Prostriedky priamo zo štátneho rozpočtu.
Portugalsko	Určujú samosprávy.	Finančná podpora stanovená vo vyhláske z roku 2015 spočíva vo finančnom príspevku poskytovanom ministerstvom pre subjekty organizujúce činnosť. (Systém celodenných škôl.)	x
Rakúsko	Financovanie na spolkovej úrovni.		

Slovinsko	Debata o financovaní prebieha na viacerých úrovniach aj pri stravovaní (zavádzanie školských obedov zadarmo), aj pri novom pláne kurikula školských klubov.	Financovanie ako pri základnom školstve.
Španielsko	Riadenie ponechané na autonómne spoločnosti.	
Švédsko	Obecné financovanie so štátnou podporou.	
Taliansko	Za financovanie sú zodpovedné obce a regióny.	Každá škola realizuje trojročný plán výuky, ktorý obsahuje aj finančné krytie.

Financovanie a organizácia školských zariadení

Belgicko

Najdôležitejšiu úlohu zohrávajú miestne spoločenstvá, ktoré sú zodpovedné za edukáciu mládeže. Jednotný model na federálnej úrovni neexistuje.

⇒ **Stravovanie**

Financovanie a aj spôsob stravovania (vlastné kuchyne alebo dovezená strava) určuje samotná škola alebo zriaďovateľ.

Flámsky región – akékoľvek náklady, ktoré sú prenesené na služby stravovania a školského dozoru, musia byť vždy úmerné poskytnutým službám.

Francúzske spoločenstvo – obce a provincie sú povinné poskytovať a organizovať stravovanie v školských jedálňach.²

⇒ **Školské kluby**

Družiny môžu byť organizované rôznymi spôsobmi a to

- priamo školami – niektoré školy prevádzkujú vlastné družiny so školskými vychovávateľmi.
- Obcami a mestami – mnohé družiny sú riadené miestnymi samosprávami, ktoré zabezpečujú starostlivosť v spolupráci so školami a súkromnými organizáciami.

Flámsky región od roku 2021 zavádza novú metodiku starostlivosti aj s príspevkom pre konkrétnu obec ([Mimoškolská starostlivosť a aktivity](#) ; [Vyhláška o organizácii mimoškolskej starostlivosti a koordinácii záujmovej činnosti po vyučovaní](#)).

⇒ **Voľnočasové aktivity**

Na federálnej úrovni Belgicka nie je zodpovednosť za mládež centrálna, pretože každé z troch jazykových spoločenstiev (Flámske, Francúzske a Nemecké) spravuje vlastné inštitúcie. Tieto spoločenstvá majú nezávislé riadenie mládežníckej politiky a prispôbujú ju svojim miestnym potrebám. Flámsko zabezpečuje mládežnícku politiku prostredníctvom Ministerstva kultúry, mládeže, športu a médií, pričom jej realizáciu koordinuje Agentúra pre sociálno-kultúrnu prácu pre mládež a dospelých.

[Vyhláška o politike mládeže a práv detí a podpore práce s mládežou](#) je základnou vyhláškou pre **Flámsky región**.

[Vo Francúzskom spoločenstve](#) sa mládežnícke centrá, mládežnícke ubytovne a mládežnícke informačné centrá riadia vyhláškou týkajúcou sa centier mládeže ([décret determinant les conditions](#)

² Eurydice: „Financovanie predškolského a školského vzdelávania.“ Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-flemish-community/organisation-post-secondary-non-tertiary> ; <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/belgium-french-community/national-reforms-general-school-education>

[d'agrément et de subventionnement des maisons de jeunes, centers de rencontres et d'hébergement et centers d'information des jeunes et de leurs fé\).](#)

Mládežnícké organizácie sa riadia dekrétom týkajúcich sa mládežníckych organizácií ([décret fixant les conditions d'agrément et d'octroi de subventions aux Organisations de Jeunesse](#)).

Dotácie podporujúce mládežnícku politiku v [Nemeckom spoločenstve](#) v podstate súvisia so štrukturálnym financovaním. Vyhláška o podpore práce s mládežou zo 6. decembra 2011 ([Dekret zur Förderung der Jugendarbeit vom 06. Dezember 2011](#)), zabezpečuje štrukturálnu podporu zariadení na prácu s mládežou na komunitnej úrovni. Financovanie a granty sa poskytujú na personálne náklady profesionálnych pracovníkov s mládežou, na údržbu infraštruktúry, na vybavenie a na školenie pracovníkov s mládežou a dobrovoľných vedúcich mládeže.

⇒ **Základné umelecké školy**

Väčšina žiakov navštevuje grantom podporované súkromné školy. V nemeckom spoločenstve sú takéto školy financované centrálné.³

Bulharsko

⇒ **Stravovanie, voľnočasové aktivity**

Orgány samosprávy podľa [školského zákona](#) čl. 256 zabezpečujú a kontrolujú:

1. *podmienky a organizáciu činnosti v predškolskom vzdelávaní v obecných materských školách;*
2. *plnenie povinnej predškolskej a školskej dochádzky;*
3. *podmienky fungovania a rozvoja obecných centier na podporu osobného rozvoja;*
4. *financovanie činností štátom delegovaných činností v oblasti vzdelávania;*
5. *potrebný majetok;*
6. *podmienky na zabezpečenie vyučovania;*
7. *bezpečnosť detí a študentov v materských školách, školách a centrách na podporu osobného rozvoja;*
8. *zdravotnú starostlivosť o deti a žiakov v materských školách a školách;*
9. *podmienky stravovania, rekreácie a športu detí a študentov;*
10. *bezplatnú prepravu detí a študentov v zmysle tohto zákona;*
11. *čerpanie a rozdeľovanie iných účelovo viazaných prostriedkov z rozpočtu.*

[Nariadenie o financovaní inštitúcií v systéme predškolského a školského vzdelávania](#) zhrňa možnosti financovania.

Podľa **článku 16** je podpora pre osobnostný rozvoj detí a žiakov financovaná z rozpočtu na činnosti vzdelávania a výchovy, cieľových prostriedkov zo štátneho rozpočtu, fondov EÚ a ďalších príjmov

³ Arts and cultural education at school in Europe. Dostupné online: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0e41e888-7d1b-4073-adea-502974017735>

škôl. Aktivity financované z európskych fondov a programov však nevyužívajú prostriedky zo štátneho rozpočtu.

Článok 16a sa zaoberá financovaním záujmových činností organizovaných školami na rozvoj schopností a zručností žiakov. Prostriedky na tieto aktivity sa rozdeľujú medzi školy na základe počtu žiakov.

Článok 16b stanovuje, že školy môžu tieto prostriedky využiť na pokrytie nákladov na odmeny pre vedúcich záujmových skupín, externých odborníkov, nákup materiálov a ďalšie výdavky spojené so záujmovými aktivitami. Obmedzenie platí pre nákupy na kultúrne, spomienkové a športové podujatia, ktoré môžu byť financované maximálne do výšky 10 % celkových prostriedkov. Nevydané prostriedky z týchto aktivít prechádzajú do budúceho rozpočtu školy.

Články 17 až 20 sa týkajú financovania centier na podporu osobnostného rozvoja detí a žiakov. Prostriedky sa poskytujú na základe schválenej ročnej programovej dotácie, ktorú každé centrum pripravuje a schvaľuje. V prípade nezrealizovaných aktivít sa prostriedky vracajú do centrálného rozpočtu.

Tieto právne predpisy sa zameriavajú na zabezpečenie spravodlivého prerozdelenia prostriedkov a ich efektívne využitie na podporu záujmových a rozvojových aktivít pre deti a žiakov.

⇒ Základné umelecké školy

Financovanie umeleckých škôl v Bulharsku zahŕňa viacero zložiek, pričom významnú časť tvoria prostriedky podľa jednotných výdavkových štandardov. Z rezervy na nepravidelné výdavky, ktorá predstavuje 0,9 % z celkových prostriedkov, sa financujú neodkladné opravy do približne 2 500 EUR na školu ročne a podpora súťaží pre talentované deti. Školy v menších sídlach s menej ako 5 000 obyvateľmi majú nárok na dodatočné financovanie vo výške 0,3 % z celkových prostriedkov. Okrem toho 1,8 % z celkového rozpočtu smeruje na pokrytie nákladov spojených s vykurovaním využívaných priestorov. Nevyužitú rezervu sa k 15. novembru prerozdeľujú medzi umelecké školy podľa počtu žiakov. (Informácie z [nariadenia P409-264./22.03.2023 r.](#))

Cyprus

⇒ Stravovanie

Na Cypre fungujú školské bufety, a to na základe modelu koncesií. To znamená, že ich prevádzkujú súkromní podnikatelia alebo firmy, ktoré získajú právo predávať potraviny v školách na základe verejných súťaží. Zmluvy na prevádzku školských bufetov schvaľujú školské rady v spolupráci s ministerstvom školstva, športu a mládeže a ostatnými kompetentnými orgánmi.

Príjmy bufetov pochádzajú výlučne z predaja jedál a nápojov študentom a zamestnancom škôl. Na rozdiel od niektorých európskych krajín, kde vláda či samospráva finančne podporujú školské stravovanie formou dotácií alebo bezplatných obedov pre určité skupiny žiakov, na Cypre sa školské bufety financujú samostatne, bez štátnej dotácie na denné prevádzkové náklady.

Ceny produktov v školských bufetoch reguluje a kontroluje Centrálna komisia pre školské bufety. Tá každoročne analyzuje cenový vývoj a výšku nákladov na suroviny a stanovuje maximálne ceny, za ktoré môžu jednotlivé produkty prevádzkovatelia bufetov predávať. Zároveň sa kladie dôraz na cenovú stabilitu, aby sa rodiny školákov neocitli pod dodatočným finančným tlakom. Príkladom toho je rozhodnutie Centrálnaj komisie, ktorá v školskom roku 2024/2025 ponechala ceny nezmenené, napriek všeobecnému nárastu cien potravín v štáte.⁴

⇒ Voľnočasové aktivity a školské kluby

Keďže ponuka aktivít je centrálnie regulovaná, vzdialenosť predstavuje hlavnú prekážku v prístupe k mimoškolským aktivitám. Mnohí rodičia nevyužívajú služby poskytované ministerstvom školstva, miestnymi samosprávami alebo dobrovoľníckymi organizáciami kvôli nevýhodnej polohe škôl či určených priestorov. Celodenný program podobný našim družinám je poskytovaný len v 14 základných školách, prevažne vo vidieckych oblastiach.⁵

⇒ Základné umelecké školy

Na Cypre neexistuje priama obdoba slovenských základných umeleckých škôl (ZUŠ).

Česko

⇒ Stravovanie, školské kluby, voľnočasové aktivity, základné umelecké školy

Od roku 2020 platí normatívne nákladový systém financovania založený na reálnom objeme výučby a reálnej výšky tarifných plátov pedagógov materských, základných a stredných školách (a školských družinách) a konzervatóriách. Financie poskytuje v 1. fáze ministerstvo školstva, mládeže a telovýchovy, ktoré v 2. fáze dopĺňa samosprávna jednotka (kraj).

- Ministerstvo školstva určí jednotlivej materskej, základnej a strednej škole (a školskej družine) a konzervatóriu **objem prostriedkov na skutočný počet jej pedagógov**, pokiaľ hodinové vyjadrenie ich úväzkov (priamej pedagogickej činnosti) neprekročí určený maximálny rozsah. Objem poskytnutých prostriedkov tiež rešpektuje reálne zaradenie pedagógov školy do platových tried a stupňov (záväzné štátom regulovaného platového systému vo verejnej sfére).
- Ministerstvo ďalej určí jednotlivej materskej, základnej a strednej škole (a školskej družine) a konzervatóriu normatívne určené prostriedky na **ostatné nárokové zložky a nenárokové zložky platu**, a to podľa počtu pedagógov. Prostriedky na ďalšie zložky platu tak vždy škola dostane vedľa prostriedkov na tarifné zložky platu a riaditeľ školy tak má garanciu, že nebude zaisťovať tarifné zložky platu pedagógov na úkor prostriedkov na ďalšie zložky platu (najmä motivačné).

⁴ Toto je cenník školských jedální. Dostupné online: <https://www.kathimerini.com.cy/gr/kypros/paideia/o-timokatalogos-gia-tis-sxolikes-kantines-poso-kostizei-ena-santoyits-pinakes>, https://www.moec.gov.cy/politiki_amyna/sk_teesk.html

⁵ Out-of-school care: Provision and public policy. Dostupné online: <https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2020-04/ef18108en.pdf>

- **V oblasti základného umeleckého školstva a vyššieho odborného vzdelávania** zostal zachovaný normatívny spôsob financovania zo štátneho rozpočtu, ktorý platil do roku 2020, tzn. prostredníctvom republikových a krajských noratívov odvodených od počtu žiakov/študentov. Príslušné noratívy na žiaka a študenta sú však od roku 2020 stanovované centrálné, priamo ministerstvom školstva, nie jednotlivými krajskými úradmi, ako tomu bolo v predošlých rokoch.
- **V oblasti školských služieb** – teda v školských zariadeniach podporujúcich a nadväzujúcich na činnosť škôl (zariadenia školského stravovania, školské poradenské zariadenia, internáty a domovy mládeže a pod.) sa tiež uplatňuje normatívny spôsob financovania. Ministerstvo školstva rozpisuje prostredníctvom tzv. republikových noratívov vyčlenený objem finančných prostriedkov na jednotlivé krajské úrady. Každý z nich si následne určí a zverejní vlastnú sústavu krajských noratívov neinvestičných výdavkov pripadajúcich na jednotku výkonov (t. j. stravovaného, ubytovaného atď.) v jednotlivých druhoch a typoch školských zariadení vo svojej územnej pôsobnosti (tzv. krajské noratívy). Riadi sa [vyhláškou ministerstva školstva č. 154/2018](#) o krajských noratívoch. Jednotlivým školským zariadením potom rozdeľuje prostriedky vo výške súčiny počtu jednotiek výkonu a príslušného krajského noratívu.

Súkromné školy a školské zariadenia dostávajú dotáciu zo štátneho rozpočtu prostredníctvom krajov. Noratívy pre súkromné školy podľa jednotlivých odborov a foriem vzdelávania, dĺžky prevádzky a veľkosti školy každoročne stanovuje ministerstvo školstva na základe [zákona o poskytovaní dotácií súkromným školám](#). Financovanie súkromných škôl sa odlišuje od financovania cirkevných škôl (pozri školský zákon.)

Dánsko

⇒ **Stravovanie**

Vláda zaviedla od roku 2025 pilotný projekt bezplatného školského stravovania pre približne 4 % žiakov základných škôl. V dohode je navrhnutý aj model s príspevkami od zákonných zástupcov.⁶ Doteraz si väčšina detí na základnej škole nosila vlastný obedový balíček z domu, hoci niektoré samosprávy, ako napríklad Kodaň, sa rozhodli investovať do školského stravovania, pričom tieto jedlá hradia alebo čiastočne hradia rodičia.⁷

⇒ **Školské kluby, voľnočasové aktivity**

Vo vykonávacom nariadení o opatrovateľskej službe a o voľnočasových a klubových službách (známom ako „[dagtilbudsløven](#)“) sú ustanovenia týkajúce sa financovania školských klubov a centier voľného času zahrnuté v nasledujúcich paragrafoch:

⁶ Folkeskolen: Školské stravovanie“. Dostupné online: <https://www.folkeskolen.dk/finanslov-skolemad-skolepolitik/her-er-hvad-vi-indtil-videre-ved-om-politikernes-planer-med-skolemad/4794909>

⁷ Školské stravovanie v Dánsku. Dostupné online: <https://www.fao.org/platforms/school-food/around-the-world/europe-and-central-asia/denmark/en>

§ 31: Tento paragraf stanovuje, že **miestne samosprávy (komunálne rady) sú zodpovedné za financovanie** denných, voľnočasových a klubových ponúk pre deti a mládež.

§ 32: Upravuje možnosti rodičovských príspevkov na pokrytie nákladov spojených s týmito službami, pričom stanovuje maximálnu výšku príspevku, ktorú môžu miestne samosprávy požadovať od rodičov.

§ 33: Definuje pravidlá poskytovania finančnej podpory rodinám s nízkymi príjmami, aby sa zabezpečila dostupnosť týchto služieb pre všetky deti bez ohľadu na finančnú situáciu rodiny.

⇒ Základné umelecké školy

Mestské hudobné školy ponúkajú hudobnú výchovu deťom a mládeži do 25 rokov. **S reformou základného a nižšieho stredného školstva v roku 2014 sú mestské základné a nižšie stredné školy povinné uzatvárať partnerstvá s obecnými hudobnými školami.** Spolupráca môže zahŕňať plánovanie vzdelávacích programov a participáciu hudobných škôl na vyučovaní v základnom a nižšom sekundárnom vzdelávaní.

Mestské hudobné školy často podporujú rozvoj talentu prostredníctvom miestnych alebo medzimestských iniciatív, napríklad výučby talentov alebo špecializovaných kurzov pre talenty. Iniciatívy sú financované zo štvorročných hudobných akčných plánov ministerstva kultúry. **Ministerstvo kultúry hradí mestským hudobným školám 25 % nákladov na platy.**

Približne polovica mestských hudobných škôl ponúka aj iné kultúrne aktivity, ako napríklad scénické umenie, animáciu či výtvarné umenie. Tieto činnosti ministerstvo kultúry neuhrádza.⁸

Estónsko

⇒ Stravovanie

Podpora na stravovanie v základných a stredných školách pochádza z rozpočtu samospráv, štát pomáha obedy dofinancovať tak, aby sa neznižila kvalita. Pre žiakov a študentov je stravovanie v celku bezplatné, avšak kvôli zvýšeným nákladom niektoré samosprávy zabezpečujú obedy aj s finančným príspevkom od rodičov. Debata k udržateľnosti financovania s podporou zo strany štátu prebieha, samosprávy žiadajú navýšenie.⁹

Zákon o základných a stredných školách

§ 42 Podpora úhrady nákladov na školské obedy pre žiakov obecných a súkromných škôl

(2) Podpora na úhradu nákladov na školské obedy žiakov, ktorí získavajú základné a stredné vzdelanie v dennom štúdiu v obecných a súkromných školách, sa poskytuje zo štátneho rozpočtu (ďalej len „podpora školských obedov“).

⁸ Youth wiki: „Rozvoj kultúrnych a tvorivých kompetencií „Dostupné online: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/denmark/85-developing-cultural-and-creative-competences>

⁹ V Riigikogu bola vyžiadaná správa o štátnej podpore pre školské obedy. Dostupné online: <https://www.riigikogu.ee/istungi-ulevaated/riigikogus-pariti-aru-koolilounate-riikliku-toetamise-kohta/>; v meste Tartu za obed doplácajú aj rodičia. Dostupné online: <https://news.err.ee/1608708805/tallinn-raises-school-lunch-subsidy-inflation-already-swallows-increase>

(3) Podpora školských obedov sa prideluje na základe počtu žiakov získavajúcich základné a stredné vzdelanie v dennom štúdiu v obecných a súkromných školách v správnom území obce alebo mesta, ktorý je uvedený v informačnom systéme školstva k 10. novembru v roku, ktorý predchádza plánovanému roku, a na základe vypočítanej ceny školského obeda na žiaka.

(4) Vláda ustanoví výšku podpory na školský obed na žiaka a postup pri pridelovaní podpory na školský obed.

(5) Podmienky a postup pri využívaní podpory obedov v školách určuje zastupiteľstvo obce alebo mesta.

⇒ Voľnočasové aktivity a školské kluby detí

Školský zákon uvádza, že v škole možno poskytovať záujmové vzdelávanie [podľa zákona o záujmoch na školách](#). Na organizáciu záujmového vzdelávania v škole sa vzťahujú ustanovenia z tohto zákona upravujúce organizáciu štúdia, práva a povinnosti žiakov a financovanie. Pri organizovaní záujmového vzdelávania má pôsobnosť vyplývajúcu zo zákona o záujmových školách aj riaditeľ, učiteľská rada a správna rada školy. Všetky činnosti sú dostupné pre žiakov do 16 rokov. [Zákon o práci s mládežou](#) je venovaný skupine do 26 rokov. Tretia kapitola je venovaná financovaniu zo strany štátu a podpore dofinancovania samosprávam.

§ 14 Financovanie zo štátneho rozpočtu

(1) V štátnom rozpočte sa v rámci rozpočtu ministerstva školstva a výskumu predpisujú tieto granty:

- 1) mládežnícke programy a mládežnícke projekty;
- 2) národné programy rozvoja práce s mládežou;
- 3) výskum mládeže;
- 4) agentúry pre prácu s mládežou;
- 5) medzinárodná spolupráca v práci s mládežou;
- 6) školenie pre pracovníkov s mládežou;
- 7) združenia pre prácu s mládežou;
- 8) činnosť mládežníckych združení (ročný grant).

(2) Podmienky a postup podávania žiadostí a pridelovania dotácií na programy predpisuje vyhláška zodpovedného ministerstva.

§ 15 Ročné granty pre spolky mládeže

(1) Cieľom ročných grantov pre mládežnícke združenia je zvýšenie spôsobilosti mládežníckych združení a dosiahnutie národných cieľov mládežníckej politiky.

(2) O ročný príspevok pre mládežnícke združenie majú právo žiadať:

- 1) mládežnícke združenie (najmenej 500 členov), ktorého miestne jednotky pôsobia na území najmenej jednej tretiny okresov;
- 2) zväz mládežníckych združení, ktorého členmi je najmenej 30 mládežníckych združení;
- 3) odbor školských študentských rád, ak združuje aspoň jednu tretinu estónskych študentov základných škôl, vyšších stredných škôl alebo odborných vzdelávacích inštitúcií prostredníctvom svojich členov;
- 4) federácia študentských zväzov, ktorej členmi je aspoň polovica všetkých študentských zväzov vzdelávacích inštitúcií realizujúcich stredoškolské štúdium.

(3) O pridelení ročných grantov mládežníckym združeniam, zamietnutí pridelenia ročných grantov a ich výške rozhoduje minister zodpovedný za oblasť, pričom zohľadní:

- 1) národné priority práce s mládežou a mládežníckej politiky;
- 2) plán rozvoja mládežníckeho združenia, aktivity a doterajšie úspechy v tejto oblasti;
- 3) rozsah činnosti mládežníckeho združenia, cieľovú skupinu, členstvo a spôsobilosť vrátane výkonu bývalých povinností;
- 4) súlad žiadateľa a žiadosti so stanovenými požiadavkami. Minister zodpovedný za oblasť môže do rozhodovania zapojiť odborníkov.

(4) Konkrétne podmienky a postup podávania žiadostí, pridelenia a zamietnutia pridelenia ročných grantov ustanoví minister príslušný pre danú oblasť.

(5) Rozhodnutie o pridelení, odmietnutí pridelenia ročného grantu pre mládežnícke združenie sa žiadateľovi oznámi do piatich pracovných dní odo dňa prijatia rozhodnutia...

§ 15¹ Dodatočná podpora záujmového vzdelávania a rekreačných aktivít vidieckym obciam a mestám

(1) Doplnková podpora sa poskytuje zo štátneho rozpočtu, ak je to možné, v súlade so zákonom o štátnom rozpočte, vidieckym obciam a mestám na zlepšenie dostupnosti a rozmanitosti systematického a kontrolovaného záujmového vzdelávania a záujmovej činnosti pre 7 až 19-ročnú mládež s cieľom zvýšiť jej možnosti získavania vedomostí, zručností a postojov súvisiacich so zvolenou záujmovou činnosťou (ďalej len „podpora záujmového vzdelávania a záujmovej činnosti“).

(2) Vidieckym obciam a mestám na zabezpečenie dostupnosti záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti sa prideli 50 percent podpory záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti podľa počtu 7 až 19-ročných mladých ľudí, podľa počtu mládeže so sociálne slabších rodín a podľa počtu znevýhodnených mladých ľudí vo vidieckej obci alebo meste a podľa finančných možností samosprávy.

(3) Vidieckym obciam a mestám sa prideli 50 percent podpory záujmového vzdelávania a záujmovej činnosti na zabezpečenie rôznorodosti záujmového vzdelávania a rekreačných činností podľa počtu 7 až 19-ročných mladých ľudí a znevýhodnených mladých ľudí vo vidieckej obci alebo meste a finančných možností samosprávy a regionálnej dostupnosti záujmového vzdelávania a rekreačných aktivít sídelnými útvarmi nachádzajúcich sa na území vidieckej obce alebo mesta.

(4) Podporu záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti nemôže vidiecka obec alebo mesto použiť na nadobúdanie a uvádzanie do užívania nehnuteľností a dopravných prostriedkov, výstavbu budov a stavieb a na úhradu nákladov na údržbu evidovaných nehnuteľností, budov a priestorov. Pri čerpaní podpory záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti musí vidiecka obec a mesto vychádzať zo zásady, že výdavky, ktoré má hrať z ich rozpočtu, nenahrádza podpora záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti.

§ 15² Plán záujmového vzdelávania a rekreačných aktivít vidieckej obce alebo mesta

(1) Vidiecka obec alebo mesto vypracúva samostatne alebo s inými vidieckymi obcami alebo mestami plán záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti mládeže, ktorý možno vypracovať na obdobie dlhšie ako jeden rok a je súčasťou plánu rozvoja vidieckej obce alebo mesta (ďalej len plán záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti). Plán záujmového vzdelávania a záujmovej činnosti musí obsahovať:

- 1) počet mladých ľudí zapojených do záujmového vzdelávania a záujmovej činnosti k 1. októbru;
- 2) možnosti účasti na záujmovom vzdelávaní a rekreačnej činnosti od 1. októbra;
- 3) problémy v dostupnosti a rôznorodosti záujmového vzdelávania a rekreačných aktivít;
- 4) aktivity na riešenie problémov.

(2) Vidiecka obec alebo mesto predkladá plán záujmového vzdelávania a rekreačnej činnosti alebo zmeny predloženého plánu a ročné výsledky plnenia plánu do 15. januára ministerstvom školstva a výskumu alebo ním poverenej inštitúcii.

⇒ Základné umelecké školy

Zájumová škola je zriadením samosprávy, ktorá vykonáva správu. Zo štátneho rozpočtu sa v prípade potreby ustanovujú účelovo viazané prostriedky do rozpočtov vidieckych obcí a miest na podporu projektov zájumových škôl. Podmienky a postup podávania žiadostí a pridelenia projektových grantov stanovuje minister zodpovedný za oblasť ([zájumový školský zákon](#)).¹⁰ Žiaci platia stanovené školné.

Fínsko

⇒ Stravovanie

Obce majú zákonnú povinnosť poskytovať služby ranej starostlivosti pre deti vo veku od 0 do 7 rokov. Presná výška štátnych prostriedkov každej obci je určená podľa podielu obyvateľov vo veku od 0 do 6 rokov. Na služby sa v priemere vynaloží približne 26 % všetkých prostriedkov obce na vzdelávanie.

Priemerný **podiel na financovaní** sa rozdeľuje nasledujúcim spôsobom

- štát 25 %
- obec 75 %

Obce majú preto plnú autonómiu pri rozhodovaní o rozdelení finančných prostriedkov medzi rôzne základné služby – ako sú zdravotné, sociálne a vzdelávacie služby. Na vzdelávacie a kultúrne služby sa v roku 2019 vynaložilo v priemere 35 % všetkých výdavkov samosprávy. Štát prispieva podľa rôznych faktorov – demografia, dochádzanie, regionálne rozdiely.

Základné a nižšie sekundárne školstvo financuje štát a obce. Obce sú zodpovedné za približne 75 % nákladov. Výška štátnej pomoci sa odvíja od počtu 6 – 15-ročných. **Školský obed dostávajú žiaci zadarmo.**¹¹

⇒ Voľnočasové aktivity a školské kluby

Model financovania voľnočasových aktivít je založený na grantovom systéme. V školskom roku 2024–2025 sa v 258 obciach uskutočnia aktivity podľa fínskeho modelu voľnočasových aktivít, ktoré sa vykonávajú počas aj mimo školského dňa (Stratégia hobby „[Harrastamisen strategia](#)“ na roky 2019 – 2023). Doplnenie modelu financovania možno nájsť v [zákone č. 955/2022](#) o zmene a doplnení zákona o mládeži.

Ministerstvo školstva a kultúry na základe žiadostí udelilo obciam na školský rok 2024/2025 mimoriadne dotácie v celkovej výške 14 miliónov EUR. Do organizovaných aktivít sa zapája takmer 150 000 detí a mladých ľudí. Cieľom je, aby sa fínsky model voľnočasových aktivít stal trvalou praxou v týchto obciach.

Fínsky model pokrýva všetky druhy voľnočasových aktivít: šport a telesnú výchovu, umenie a kultúru, aktivity mládeže, vedu, prírodu, remeslá a ďalšie oblasti, ktoré môžu deti a mládež

¹⁰ Pozri bližšie, stanovy umeleckej škole v Tartu. Dostupné online: <https://www.riigiteataja.ee/akt/422122018030>.

¹¹ Eurydice: *Funding in education*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/finland/funding-education>

zaujímať. Aktivity môžu organizovať športové kluby, kultúrne inštitúcie, mládežnícke organizácie, samotné obce a ďalšie organizácie s odbornosťou v práci s deťmi a mládežou. Voľnočasové aktivity môžu zahŕňať aj seba motivované aktivity v prostredí pod dohľadom.¹²

Webový portál Granty „[Avustukset](#)“ obsahuje informácie pre samosprávy – čo musí žiadosť obsahovať, aké sú oprávnené náklady, ako prebieha spracovanie žiadosti a. i. Žiadatelia musia brať do úvahy aj výsledky prieskumu študentskej ankety a preferovaných aktivít voľného času. (Dáta sa zhromažďovali na ministerskej úrovni.) Podpora samospráv spočíva aj vo vytvorení zoznamu overených poskytovateľov daných aktivít v regióne a zároveň systém obsahuje aj podmienky pre možných záujemcov (pozri viac „[Nájdite si hobby organizátora](#)“ ; „[Ako sa stanete hobby organizátorom](#)“).

Francúzsko

⇒ **Stravovanie, školské kluby detí, voľnočasové aktivity**

Miestne orgány pokrývajú v základnom a strednom školstve náklady na technický personál a takmer všetky prevádzkové a investičné náklady, riadia stravovanie a odmeňovanie nepedagogických zamestnancov. **Náklady na stravovanie znášajú aj domácnosti**, v závislosti od príjmu, takéto stravovanie nie je povinnosťou (ani v prípade materských škôl). Systém platí aj v prípade stredoškolského stravovania. Sadzby určuje miestny úrad, **platí aj v prípade školských klubov**. Školský zákon, časť [cenotvorba školského stravovania](#).¹³

[Jeunes.gouv.fr](#) je oficiálny informačný portál o politike mládeže ministerstva športu, mládeže a komunitného života. Obsahuje všetky možnosti zapájania sa do mimoškolských aktivít aj v prázdninovom režime t. j. využitie možností detských táborov.

Obce môžu počas otváracích hodín škôl organizovať doplnkové vzdelávacie, športové a kultúrne aktivity. Tieto aktivity sú voliteľné.¹⁴ Nemôžu nahradiť ani oslabiť aktivity stanovené štátom. Obec znáša finančné bremeno týchto činností, ktoré sú často spoplatnené (aktivity školských klubov).¹⁵ [Územný vzdelávací projekt](#) koordinuje činnosti v stredu celodenne alebo popoludní (neprebieha vyučovací proces), finančnú podporu poskytuje aj štát ([Plan mercredi](#))¹⁶ Aktivity môžu organizovať [centrá voľného času](#).

¹² Tlačová správa ministerstva školstva „*Fínsky model voľnočasových aktivít zvyšuje mieru participácie školákov a zasahuje zraniteľné skupiny*“ zo dňa 10. 12. 2024. Dostupné online: <https://okm.fi/en/-/finnish-model-for-leisure-activities-increases-schoolchildren-s-participation-rate-and-reaches-vulnerable-groups>

¹³ Pozri informácie vládneho portálu k stravovaniu. Dostupné online: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F24570> ; <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F24569> ; <https://www.education.gouv.fr/la-restauration-scolaire-6254>. Eurydice: *Organizácia a riadenie škôl vo Francúzsku*. Dostupné: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/france/organisation-and-governance>

¹⁴ Youth Wiki: *Financovanie politiky mládeže vo Francúzsku*. Dostupné online: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/france/17-funding-youth-policy>

¹⁵ Vládny portál – vzdelávanie. Dostupné online: <https://www.collectivites-locales.gouv.fr/competences/leducation>

¹⁶ Zákon o vzdelávaní čl. 551-1. Dostupné online: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000027682987

⇒ Základné umelecké školy

Sú to verejné inštitúcie, ktoré ponúkajú vzdelávanie v oblasti hudby, tanca a divadla. Existujú tri úrovne: mestské konzervatóriá, regionálne konzervatóriá a vyššie štátne konzervatóriá (od 5 rokov). Väčšinu konzervatórií vo Francúzsku financuje štát a/alebo miestne orgány (obce, departementy, regióny). Rodičia však spravidla musia platiť zápisné, ktoré sa líši v závislosti od štatútu konzervatória a obce. Štát prostredníctvom ministerstva kultúry prispieva na financovanie.¹⁷

Grécko

⇒ Stravovanie, základné umelecké školy

V Grécku sa poskytovanie obedov na základných školách v priebehu rokov vyvíjalo. Verejné školy tradične nemali jedálne, namiesto toho mali mnohé školy bufety, kde si študenti mohli kúpiť občerstvenie. Hoci grécka vláda vynaložila úsilie na poskytovanie bezplatného stravovania na základných školách, dostupnosť takýchto programov sa môže líšiť v závislosti od súčasných politík a administratívnych problémov ([Zákon k programu školské stravovanie, čl. 77](#)). V jedálňach sa na základných školách stravuje približne 26 % študentov.¹⁸ Stravovanie je hradené z prostriedkov ministerstva vnútra, ktoré priamo dotuje obce. Platí to aj v prípade nižších a vyšších stredných hudobných a umeleckých škôl.¹⁹

⇒ Voľnočasové aktivity a školské kluby detí

Realizácia reformovanej celodennej predškolskej výchovy a základnej školy priniesla predĺžené vyučovacie hodiny do 17:30 (až 2 hodiny navyše). Reforma sa realizovala v školskom roku 2022/23 v približne polovici tried, ktoré dnes fungujú ako celodenné. Reforma zaviedla nový revidovaný a obohatený vyučovací program s rozšíreným denným rozvrhom. Cieľom bolo predĺžiť vyučovací čas na štúdium/prípravu v jazyku a matematike a zároveň ho obohatiť o značné množstvo tvorivých a pútavých aktivít, ako sú robotika, experimenty, technológie, remeslá a stavby, hudobné nástroje atď. Znižuje sa finančná záťaž rodiny a rodičia nemusia hľadať doplnkové vzdelávacie služby mimo školského prostredia.²⁰

Rámec podpory pre školské jednotky a výchovno-vzdelávaciu prácu sa presúva z jednočlenných orgánov na interaktívny a dynamický vzťah medzi školou a podpornými štruktúrami. Školy prispôbujú svoje potreby ročnému plánovaniu výchovno-vzdelávacej práce a žiadajú o pomoc podporné štruktúry. Tie reagujú efektívne a zároveň posilňujú reformy v rámci svojho regionálneho plánovania ([zákon č. 4957/2022, článok 371](#)).²¹

¹⁷ La référence en éveil musical ludique. Dostupné online: <https://www.letoutpetitconservatoire.com/>

¹⁸ School meal /feeding program Greece 2024. Dostupné online: https://gcnf.org/wp-content/uploads/2024/10/Greece_2024_Report_R2.pdf

¹⁹ Eurydice: „Predprimárne a primárne vzdelávanie v Grécku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/greece/early-childhood-and-school-education-funding>

²⁰ Školský portál – priebeh celodennej školy. Dostupné online: <https://edu.klimaka.gr/sxoleia/dimotiko/374-kanonismos-leiturgias-scholeiwn-prwtovathmias-ekpaidevshs>

²¹ Eurydice: „Primárne vzdelávanie v Grécku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/greece/primary-education>

Holandsko

⇒ **Stravovanie**

Školské stravovanie sa všeobecne neposkytuje. Namiesto toho školy zvyčajne používajú systém „**prines si vlastný obed**“, kde si študenti prinášajú balené jedlá z domu. Existuje však niekoľko programov a iniciatív týkajúcich sa školského stravovania. Iniciatíva bezplatnej stravy sa zameriava na školy, kde aspoň 30 % študentov pochádza z rodín s nízkym príjmom.²²

⇒ **Voľnočasové aktivity, školské kluby detí**

Podobné aktivity školským družinám ponúkajú centrá mimoškolskej starostlivosti „*Buitenschoolse opvang*“. Táto služba je určená pre deti od 4 do 13 rokov a školy spolupracujú s rôznymi organizáciami. Rodičia majú v niektorých prípadoch právo refundácie nákladov zo strany štátu („*Kedy mám nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa?*“), avšak vo väčšine prípadov hradia náklady rodičia.²³

Okrem štátnych grantov dostávajú základné a stredné školy aj iné formy financovania. Jedným je rodičovský príspevok, ktorý zákonní zástupcovia dobrovoľne vkladajú do školy dieťaťa. Rada školy určuje výšku príspevku a rozhoduje o jeho vynaložení po schválení účastníckou radou školy. Školy zvyčajne mieniajú rodičovské príspevky na mimoškolské aktivity, ako sú exkurzie a kultúrne aktivity.²⁴

⇒ **Základné umelecké školy**

Základné umelecké školy spadajú pod správu samospráv, obce boli v minulosti nútené obmedzovať hudobné vzdelávanie, čo spôsobilo zánik hudobných škôl. Mnohé školy boli začlenené do centier umenia, čo znížilo náklady ale rovnako aj kvalitu individuálnej výučby.²⁵

Chorvátsko

⇒ **Stravovanie**

V zákone o základnom a strednom vzdelávaní sa doplnil v roku 2022 článok 143 pridaním dvoch nových odsekov. Doplnenie odseku 4 umožnilo vláde v súlade s dostupnými prostriedkami

²² Eurydice: „*Prebiehajúce reformy a vývoj politiky v Holandsku.*“ Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/netherlands/national-reforms-school-education> ; Lunch time in Netherlands. Dostupné online: <https://youngexpatservices.com/lunch-primary-school-netherlands-what-you-need-to-know/>

²³ Vládny portál Holandska. Dostupné online: <https://www.government.nl/topics/primary-education/costs-of-primary-school>

²⁴ Eurydice: „*Predprimárne a primárne vzdelávanie v Holandsku.*“ Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/netherlands/early-childhood-and-school-education-funding> ; Výška dobrovoľného rodičovského príspevku na náklady základnej školy. Dostupné online: <https://wijzeroverdebasisschool.nl/uitleg/kosten-basisschool>

²⁵ Hudobné združenia. Dostupné online: <https://vng.nl/artikelen/muziekverenigingen-het-orkest-op-orde> ;

Hudobné hodiny sa opäť stali elitnými. Dostupné online:

<https://www.nporadio1.nl/nieuws/binnenland/571b4e7d-62a6-490f-b26d-86800a0ea6fe/muziekles-is-weer-elitair-geworden> ; Má ešte hudobná škola budúcnosť? Dostupné online: <https://erzitmuziekinmijnleven.org/heeft-de-muziekschool-nog-toekomst/>

štátneho rozpočtu rozhodnúť o financovaní alebo spolufinancovaní stravovania žiakov základných škôl na každý školský rok. Odsek 5 stanovuje, že vláda rozhodnutím stanoví kritériá a normy, na základe ktorých sa bude uplatňovať právo na financovanie alebo spolufinancovanie stravovania žiakov základných škôl.

Stravovanie žiakov preto tak ako doteraz spolufinancujú a organizujú majitelia a zriaďovatelia základných škôl v spolupráci so školou, ibaže dostávajú vyšší normatív na žiaka, aby každý žiak základnej školy mohol mať zabezpečené aspoň jedno bezplatné jedlo.

⇒ **Voľnočasové aktivity a školské kluby**

V Chorvátsku existujú **veľké regionálne rozdiely** v dostupnosti programov predĺženého pobytu, ktoré závisia od ekonomickej úrovne a finančných možností miestnych samospráv. Iba pätina škôl, prevažne vo väčších mestách, tieto programy ponúkajú, pričom rodičia zvyčajne platia (45 – 70 €) mesačne na dieťa.

Od roku 2018 môžu školy organizovať predĺžený pobyt a vyučovanie od 12:00 do 17:00 hod., v niektorých prípadoch aj dlhšie a aj v ranných hodinách. Na tieto služby hradia miestne samosprávy, pričom rodičia prispievajú na stravu. Program je najmä pre deti pracujúcich rodičov, ktoré by inak ostali doma samé.²⁶

⇒ **Základné umelecké školy**

Podľa [zákona o umeleckej výchove](#), článku 24

(1) *Finančné prostriedky na financovanie verejných potrieb v umeleckom vzdelávaní sa poskytujú*

- *zo štátneho rozpočtu,*
- *z rozpočtu územnej samosprávy,*
- *účelové prostriedky kultúrnych inštitúcií a zariadení na miestnej úrovni,*
- *z prostriedkov zriaďovateľa, ak je zriaďovateľom iná fyzická alebo právnická osoba,*
- *príjmy z vykonávania vlastnej činnosti a iné účelovo viazané príjmy,*
- *účasť rodičov/zákonných zástupcov žiakov,*
- *s prostriedkami od iných subjektov, sponzorov a zainteresovaných inštitúcií.*

(6) *Rada školy so súhlasom zriaďovateľa rozhodne o výške účasti rodičov/opatrovníkov žiakov a o cene vzdelávania podľa § 9 ods. 3 tohto zákona pre každý ročník vzdelávania.*

(7) *ZUŠ uzatvárajú s rodičmi alebo opatrovníkmi žiakov ZUŠ účastnícku zmluvu, ktorá určuje výšku účasti, práva žiakov a povinnosti školy.*

²⁶ Out-of-school care: Provision and public policy. Dostupné online: <https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2020-04/ef18108en.pdf>

Írsko

⇒ Stravovanie

Podávanie teplých obedov je skôr výnimkou. Školy sa môžu zapojiť do [programu školského stravovania](#), o prostriedky je potrebné uchádzať sa každý rok. Program školského stravovania poskytuje financovanie na zabezpečenie stravovacích služieb pre školopovinné deti prostredníctvom dvoch schém:

Zákonná schéma mestského školského stravovania pre základné školy – Tento program je prevádzkovaný miestnymi samosprávami a čiastočne financovaný Ministerstvom sociálnej ochrany.

Dobrovoľná schéma miestnych školských stravovacích projektov – Financovanie je poskytované priamo Ministerstvom sociálnej ochrany základným a stredným školám, ako aj miestnym skupinám a dobrovoľným organizáciám, ktoré si prevádzkujú vlastné školské stravovacie projekty.

⇒ Školské kluby a voľnočasové aktivity

Samospráva určuje samostatne výšku financovania a výšku poplatkov takýchto aktivít, väčšinu financujú rodičia. Mesačne, podľa prieskumu detskej charity Barnardos, sú náklady na takéto aktivity 87 EUR pre základné školy a 113 EUR pre stredoškolákov.²⁷

⇒ Základné umelecké školy

V Írsku neexistuje presný ekvivalent slovenských základných umeleckých škôl. Napriek tomu krajina ponúka rôzne možnosti umeleckého vzdelávania pre deti a mládež, ktoré sú podporované grantovým systémom. Príkladom môže byť založenie „[Music Generation](#)“, projekt sa stal írskym národným vzdelávacím programom a rovnako tak „[Creative Schools](#)“.

Litva

⇒ Stravovanie

Od 1. januára 2020 majú bezplatné obedy deti v predprimárnom vzdelávaní a žiakom 1. ročníka základných škôl. V prvej fáze, od 1. januára 2020, sa bezplatné obedy poskytovali v predprimárnych vzdelávacích inštitúciách, ktoré majú samoobslužné jedálne (čiastočne alebo úplne vo forme bufetu). Zoznam týchto škôl schválil minister práce, sociálnych vecí a rodiny. Od 1. septembra 2020 majú nárok na bezplatné obedy všetky deti navštevujúce predprimárne vzdelávanie alebo žiaci 1. ročníka základnej školy.

⇒ Voľnočasové aktivity a školské kluby

Za kvalitu neformálneho vzdelávania (systém zahŕňa širšie spektrum poskytovateľov vrátane škôl, neformálnych vzdelávacích inštitúcií, vysokých škôl a dokonca aj individuálnych pedagógov,

²⁷ The Real Cost of School in 2024. Dostupné online: <https://www.barnardos.ie/wp-content/uploads/2024/07/Barnardos-Back-to-School-2024-Full-Report.pdf> ; Eurofound (2020), Out-of-school care: Provision and public policy. Dostupné online: <https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2020-04/ef18108en.pdf>

pričom **môže byť financovaný zo štátneho alebo samosprávneho rozpočtu**) je priamo zodpovedný poskytovateľ vzdelávania, ktorý plánuje a realizuje výchovno-vzdelávacie aktivity.

V súlade s dlhodobými stratégiami sa očakáva aj rozšírenie programov zameraných na oblasti veda, technológie, inžinierstvo, umenie a matematika, tak aby sa do nich zapojilo aspoň 15 % detí. Okrem toho sa plánuje zavedenie prepojenia medzi financovaním a jeho hodnotením kvality, ako aj postupné zvyšovanie štátnej podpory na zabezpečenie dostupnosti a rozmanitosti.

Obce sa na získanie prostriedkov riadia predpisom [o schválení postupu financovania a správy programov neformálneho vzdelávania detí](#).

Príklad: Organizovanie školského klubu

Dokument „[PDG tvarkos aprašas 2025-02-17 redakcija](#)„ stanovuje pravidlá a podmienky organizácie a fungovania predĺženej dennej skupiny. Všeobecné ustanovenia dokumentu určujú právne základy a kompetencie školy pri organizovaní aktivít. Pravidlá týkajúce sa pracovného času sú definované od pondelka do piatka, od 13:00 do 17:00. K dispozícii sú priestory školy, vrátane tried a vonkajších priestorov, ktoré sú vyhradené na tieto aktivity. Zároveň sú stanovené pravidlá dochádzky a registrácie žiakov.

Financovanie služby a poplatky sú tiež špecifikované v dokumente. Poplatok za účasť je 2,00 EUR na deň alebo 20,00 EUR mesačne. Zároveň sa uvádzajú podmienky zníženia alebo oslobodenia od poplatkov, ktoré môžu zahŕňať sociálne dôvody alebo viacdenné rodiny.

Po príchode žiakov o 13:00 je určený čas na voľný čas a oddych do 14:00, následne nasleduje stravovanie (14:00 – 14:20), po ktorom nasledujú edukačné a tvorivé aktivity do 16:00. V poslednej fáze programu sú naplánované vonkajšie aktivity, ktoré trvajú od 16:00 do 16:30, a záverečné aktivity do 17:00, kedy deti odchádzajú domov.

⇒ **Základné umelecké školy**

Štát prideluje prostriedky na financovanie programov obciam podľa počtu študentov, ktorí tam študujú. Obce tieto prostriedky rozdeľujú všetkým školám realizujúcim programy, vrátane neštátnych škôl, v súlade s ich stanoveným postupom. Rodičia platia za účasť svojich detí v programe stanovený poplatok, ktorý je asi 15 % ceny celého programu.²⁸

Lotyšsko

⇒ **Stravovanie**

Dňa 4. augusta 2023 vstúpili do platnosti zmeny a doplnenia uznesenia, v predpise č. 614 „[Postup pri výpočte, pridelovaní a použití prostriedkov určených v štátnom rozpočte na stravovanie žiakov](#)“, ktorým sa ustanovuje, že výška prostriedkov štátneho rozpočtu na žiaka na stravovanie v ročníkoch 1 – 4 štátnych vzdelávacích zariadení je 3,09 EUR na deň v miestnej samospráve a súkromných vzdelávacích inštitúciách – 1,545 EUR na deň.

²⁸ Neformálne vzdelávanie detí. Dostupné online: <https://smsm.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/smm-svietimas/svietimas-neformalusis/>

V súčasnosti dochádza k externému zabezpečeniu služieb, v hlavnom meste zabezpečili kuchárom prácu u externých dodávateľov, pričom kuchynské zariadenia a vybavenie vzdelávacích inštitúcií budú prenajaté poskytovateľom stravovacích služieb, ktorí budú zabezpečovať stravovacie služby pre žiakov a žiačky.²⁹

⇒ Školské kluby detí

Kluby, v legislatíve možno nájsť ako rozšírený denný krúžok alebo skupiny predĺženého dňa financuje samospráva, v určitých prípadoch s účasťou rodičov. Pri nedostatku financií je možné získať štátnu podporu.³⁰ Učitelia pracujú na čiastočný úväzok, v súlade s odsekom 11 [nariadenia vlády o platovom poriadku učiteľov](#) je časť platu určená s prihliadnutím na mesačnú mzdovú tarifu a úväzok učiteľa, ktorú určuje každoročne vedúci vzdelávacej inštitúcie, pričom k 1. septembru vykoná tarifikáciu. Štát prispieva dodatočnou podporou.³¹

⇒ Voľnočasové aktivity

Od roku 2018 sa poskytuje príspevok na žiaka v oblasti kultúry ([Lotyšský program školských tašiek](#)).

Centrá voľného času sú organizované pod samosprávnou jednotkou a prostriedky sú pridelované grantovým systémom. Samosprávy získavajú podporu z Národného programu politiky mládeže, „Erasmus“, „Európsky zbor solidarity“ a v rámci iných programov. V roku 2022 fungovalo 176 mládežníckych centier alebo podobných inštitúcií neformálneho vzdelávania, ktoré poskytujú obce. Digitálna práca s mládežou prebiehala v 33 obciach. 29 obcí podporilo organizáciu táborov zo svojich rozpočtov alebo ich aj zorganizovalo. 36 samospráv pravidelne zverejňuje informácie týkajúce sa mládeže od Ministerstva školstva a vedy (MES), Medzinárodnej agentúry pre program mládeže (IYPA) a iných inštitúcií o svojich zdrojoch. 33 obcí udržiavalo na svojej webovej stránke sekciu mládeže. Samostatnú webovú stránku na tento účel malo 16 obcí.³²

⇒ Základné umelecké školy

Pri financovaní umeleckých škôl vychádzame z [nariadenia vlády o postupe štátu pri financovaní programov profesionálneho vzdelávania v oblasti umenia, hudby a tanca](#). Podpora štátneho rozpočtu zahŕňa platy, odmeny a sociálne zabezpečenie učiteľov. Finančné prostriedky sa vzdelávacej inštitúcii pridelujú grantovým systémom s ohľadom na vyčlenené prostriedky v danej oblasti. O pridelení rozhoduje národné kultúrne stredisko, ktoré berie do úvahy počet žiakov,

²⁹ Odpovede na často kladené otázky o stravovaní vo vzdelávacích inštitúciách. Dostupné online: https://www.riga.lv/lv/atbildes-uz-biezak-uzdotajiem-jautajumiem-par-edinasanu-izglitibas-iestades?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

³⁰ Pravidlá pre vedenie skupiny predĺženého dňa. Základná škola v Rige. Dostupné online: <https://r85ps.lv/wp-content/uploads/2024/09/Pagarinatas-dienas-grupas-norise.pdf>

³¹ Zmeny a doplnenia nariadenia vlády č. 376 „Postup pri výpočte a rozdelení účelovej dotácie zo štátneho rozpočtu na odmeny učiteľov obecných všeobecných vzdelávacích inštitúcií a štátnych vysokých škôl v stredných všeobecných školách“. Dostupné online: https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/c556b9a4-eeb4-4d80-acd4-3bed98fd4dd7. Pozri tiež informácie z legislatívneho portálu. Dostupné online: <https://lvportals.lv/dienaskartiba/354377-pieskir-17-miljonus-eiro-papildu-atbalstam-macibam-valsts-valoda-mazakumtautibu-skoleniem-2023>

³² Práca s mládežou v obciach. Dostupné online: https://jaunatneslietas.gov.lv/sites/default/files/2024-06/darbs_ar_jaunatni_pa%C5%A1vald%C4%ABb%C4%81s_2023.pdf

dosiahnuté výsledky v národných súťažiach, príspevok inštitúcie k vzdelávaniu ku kultúrnemu prostrediu a ďalšie.

Luxembursko

⇒ Stravovanie a voľnočasové aktivity

Starostlivosť o deti (do 12 rokov) a poludňajšia strava pre školopovinné deti sa od septembra 2022 ponúkajú bezplatne, bez ohľadu na príjem domácnosti.³³ V rámci aktivít, v niektorých obciach prebieha medzigeneračná služba, seniori pomáhajú s domácimi úlohami.³⁴

Školské jedálne na stredných školách spravuje stravovacia služba ministerstva školstva [Restopolis](#). Stravovanie žiakov je dotované a ponúkané pod trhové ceny.

Aktéri (napr. mládežnícke organizácie, poskytovatelia práce s mládežou, mimovládne organizácie) môžu získať finančnú podporu prostredníctvom dohody alebo dotácií. Tieto sa môžu udeliť na konkrétne opatrenia a činnosti za predpokladu, že spadajú do rozsahu pôsobnosti a cieľov [zákona o mládeži](#). Významnú úlohu zohrávajú aj obce, ktoré získavajú finančnú podporu od štátu na investície do budov a vybavenia. Finančná podpora si vyžaduje realizáciu Mestského plánu pre mládež, ktorý zahŕňa aktívnu účasť mladých ľudí (čl. 17 a 19 zákona o mládeži). Väčšina obcí má zástupcu zodpovedného za otázky mládeže a komisiu mládeže, predstavenstvo, ktoré zastupuje záujmy mládeže v obci. Komisia mládeže má poradnú funkciu, ale nie je legislatívnym orgánom.³⁵

⇒ Základné umelecké školy

Hudobné vzdelanie je dostupné na obecnej úrovni v odboroch hudba, tanec a scénické umenie. Od začiatku akademického roka 2022/2023 ministerstvo bezplatne ponúka veľkú časť hodín hudby, tanca a scénického umenia v hudobno-výchovných inštitúciách na komunálnej úrovni – od úvodu do hudby (od 4 rokov) až po diplom z prvého stupňa alebo podobne pre všetky deti a mládež do 18 rokov.³⁶

Maďarsko

⇒ Stravovanie

Zabezpečenie školského stravovania zostalo aj po transformácii systému (odstránenie duálneho financovania štátom aj samosprávou) v roku 2017 **povinnou úlohou miestnej samosprávy**. Materské školy sú výnimkou, pretože zostávajú v správe obce. Mzdové náklady prepláca na základe priemernej mzdy štát.

³³ Bezplatná starostlivosť: Sprístupnenie neformálneho vzdelávania všetkým. Dostupné online: <https://luxembourg.public.lu/en/living/education/fundamental-education.html>; <https://luxembourg.public.lu/en/living/education/faire-garder-son-enfant.html>

³⁴ Projekt super senior. Dostupné online: <https://mecasbl.lu/super-senior/>

³⁵ Youth wiki: „Rozhodovanie o politike mládeže“. Dostupné online: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/luxembourg/14-youth-policy-decision-making>

³⁶ Vládny portál Luxemburska. *Music education*. Dostupné online: <https://men.public.lu/en/systeme-educatif/enseignement-musical.html>

Spolu s tým od roku 2017 platný zákon o ročnom rozpočte ukladá niektorým obciam v lepšej finančnej situácii takzvanú solidárnu daň, kedy samosprávy s vyšším rozpočtom prispievajú menej rozvinutým samosprávam.³⁷ Presné výpočty k dotácii na stravovanie aj k solidárnej dani možno nájsť v zákone o centrálnom rozpočte na rok 2024 ([LV z roku 2023. zákona Magyarországi 2024. évi központi költségvetéséről](#)). V zákone je opísané aj financovanie súkromných zariadení.

⇒ Voľnočasové aktivity a základné umelecké školy

Školský zákon upravuje aj pôsobnosť viacúčelovej verejnej vzdelávacej inštitúcie, pod ktorou rozumie aj kultúrno – športové stredisko (§ 20 zákona). Financovanie umeleckých škôl je rozdelené medzi samosprávu a štátny rozpočet, ktorý pokrýva najmä platy.

Malta

⇒ Stravovanie, školské kluby, voľnočasové aktivity

V štátnych základných školách vláda financuje raňajkový klub, službu pred vyučovaním, ktorú prevádzkujú základné školy, pričom školy sa otvárajú približne od 7:00 (približne 90 minút pred začiatkom vyučovania). Táto služba je poskytovaná bezplatne v každej základnej štátnej škole. Školské stravovanie je bezplatné pre rodiny v ťažkej životnej situácii. Vzhľadom na veľkosť Malty neexistuje regionálna úroveň vlády, a preto sa v maltskom vzdelávacom systéme neuskutočňuje žiadne regionálne financovanie.

Služby mimo vyučovania sú k dispozícii v 33 centrách ([Klabb 3 – 16](#)). Tieto centrá sú štátnymi, navštevujú ich deti a žiaci vo veku od 3 do 16 rokov. Táto služba, ktorú prevádzkuje Nadácia pre vzdelávacie služby, je dostupná od 14:00 do 18:00 počas školských dní a od 7:00 do 17:30 počas školských prázdnin. Náklady sú určené hodinovým poplatkom vo výške 0,80 EUR na hodinu.³⁸

Nemecko

⇒ Stravovanie

Školské obedy v Nemecku zabezpečujú rôzne verejné a súkromné školy v rámci 16 spolkových krajín. Pre deti ohrozené chudobou poskytuje program Vzdelávania a participácie (pod záštitou Spolkového ministerstva práce a sociálnych vecí) pomoc rodinám s výdavkami na školu, vrátane obedov. Nemecko tradične neposkytovalo školské obedy až do roku 2004, keď sa v štáte rozšírili celodenné školy; predtým deti navštevovali vyučovanie len dopoludnia a stravovali sa doma. Väčšinu jedál dodávajú externí cateringoví poskytovatelia, keďže varenie priamo v školách nie je bežné kvôli nedostatku kuchynskej infraštruktúry. V celodenných školách je zabezpečenie obeda povinné (za poplatok, s výnimkou Berlína, kde sú školské obedy bezplatné). [Národné centrum](#)

³⁷ Výška príspevku bola pre niektoré samosprávy sporná, viedlo to k súdnemu sporu.

³⁸ Eurydice: „Financovanie predškolského a školského vzdelávania.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/malta/early-childhood-and-school-education-funding>

[kvality pre výživu v jasliach a na školách](#) poskytuje a prepája informácie spolkovej a krajskej úrovne.³⁹

⇒ Školské kluby a voľnočasové aktivity

V Nemecku sú školské úrady zodpovedné za poskytovanie vhodnej infraštruktúry pre mimoškolské aktivity. Externí poskytovatelia týchto aktivít môžu využívať školskú infraštruktúru bezplatne a zároveň organizovať aktivity aj mimo školských priestorov, vrátane výletov či prázdninových programov. Na ich prevádzku nie je potrebná žiadna špeciálna licencia.

Základný zákon (Grundgesetz – GG) ustanovuje, že zodpovednosť za vzdelávaciu politiku a školský systém (základné, stredné a vo veľkej miere aj terciárne vzdelávanie) nesú jednotlivé spolkové krajiny. Každá zo 16 krajín má preto vlastné predpisy. Základný zákon definuje oblasti, v ktorých môže národná vláda spolupracovať s regionálnymi orgánmi. Spolková vláda môže finančne podporovať ekonomicky slabé obce pri financovaní školskej infraštruktúry, ktorá inak patrí do kompetencie regionálnych úradov.

Rozlišujeme [nasledujúce formy starostlivosti](#)

- **Hort** – Tradičné školské družiny určené pre deti na základných školách (Grundschule). Poskytujú starostlivosť po vyučovaní, vrátane pomoci s domácimi úlohami, voľnočasových aktivít a stravovania. Sú spravidla prevádzkované neziskovými organizáciami, cirkvami alebo obcami.
- **Offene Ganztagschule (OGS)** – Otvorené celodenné školy, ktoré ponúkajú popoludňajší program priamo v školách. Účasť je dobrovoľná a programy zahŕňajú vzdelávacie aj voľnočasové aktivity.
- **Gebundene Ganztagschule** – Povinné celodenné školy, kde je kombinované vyučovanie a voľnočasové aktivity počas celého dňa.
- **Kinderhort alebo Schülerhort** – Podobné ako „Hort“, ale niekedy nezávislé od škôl. Tieto centrá môžu byť súkromné alebo verejne financované a poskytujú starostlivosť aj mimo školského roka.

⇒ Základné umelecké školy

Financovanie škôl sa opäť líši od spolkovej krajiny. V zásade platí, že prevádzku zabezpečujú mestá a obce, ktoré môžu požiadať o grant spolkovú krajinu, ale aj centrálnu úroveň. Na financovaní sa podieľa aj rodič.

[Der VdM](#) (Verband deutscher Musikschulen) je zastrešujúca organizácia verejných hudobných škôl v Nemecku. Ide o oficiálny odborný a záujmový zväz, ktorý zastupuje záujmy približne 930 hudobných škôl s viac ako 1,4 milióna žiakov a 39 000 učiteľov. Hudobné školy združené vo VdM

³⁹ School food global hub. Dostupné online: <https://www.fao.org/platforms/school-food/around-the-world/europe-and-central-asia/germany/en>

sú verejné inštitúcie (mestské, krajské alebo spolkové). VdM stanovuje kvalitatívne normy a učebné plány, ktoré zaručujú vysokú úroveň vyučovania.

VdM nie je vládny orgán, ale má oficiálne uznanie a podporu od spolkových a krajských úradov. Je partnerom Spolkového ministerstva pre vzdelávanie a výskum (BMBF) a iných štátnych inštitúcií v oblasti hudobného vzdelávania.

Z výročnej správy vyplýva financovanie na viacerých úrovniach. Komunálne a krajské prostriedky spolu s ostatnými verejnými zdrojmi tvoria približne 56 %, podiel školného je 38 %. ([Financovanie hudobných škôl 2023](#)).

Poľsko

⇒ **Stravovanie, školské kluby a umelecké školy**

Riaditeľ školy po prerokovaní s riadiacim orgánom školy určuje pravidlá pre stravovanie v jedálňach a výšku poplatkov. **Náklady na školské stravovanie** hradené rodičmi nezahŕňajú mzdy a súvisiace príspevky na sociálne zabezpečenie zamestnancov jedálne ani náklady na prevádzku jedálne. Orgán spravujúci danú školu môže úplne alebo čiastočne odpustiť poplatky tým rodičom alebo dospelým študentom, ktorí sú v obzvlášť ťažkej finančnej situácii resp. ak je to odôvodnené nepredvídanými životnými okolnosťami. **Umelecké školy** sú oprávnené získať prostriedky priamo zo štátneho rozpočtu.⁴⁰

Podľa čl. 150 [školského zákona](#) je škola povinná zabezpečiť **chod školského klubu**, ktorý je financovaný zo štátneho rozpočtu prevedenými prostriedkami na samosprávne celky ako orgány riadenia škôl. Tieto prostriedky slúžia na organizáciu klubovej činnosti, na odmeny pre vychovávateľov a údržbu infraštruktúry klubu.

Od roku 2025 platí nový prepočet na alokovanie príspevkov samosprávam podľa novely [zákona o financovaní samosprávnych celkov](#).⁴¹

Portugalsko

⇒ **Stravovanie, školské kluby, voľnočasové aktivity**

Cenu stravy každoročne stanovuje vyhláška ministerstva. Samospráva určí, koľko sa bude každoročne za stravu účtovať (čl. 41 a 42 nariadenia – [Mestská regulácia služieb na podporu rodiny vo verejnom školstve a školských zariadeniach v obci Lourinha](#)).

Portugalsko zaviedlo od roku 2006 **celodenné školy** do 17:00 hod. Štúdia [Denné školy v Portugalsku: Účasť a výsledky vo vzdelávaní](#) uvádza päť hlavných bodov, o ktoré sa politika, pri orientácii na rodinné potreby, opiera:

⁴⁰ Eurydice: *Funding in education*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/poland/early-childhood-and-school-education-funding>

⁴¹ Zmeny financovania podrobnejšie uvádzame v štúdiu venujúcej sa štatútu a autonómii škôl a školských zariadení.

- súlad s pracovným časom rodičov,
- flexibilný rámec vyvinutý s miestnymi organizátormi,
- nízkonákladový model využívajúci školské priestory s celoštátnou schémou financovania pracovníkov na hodinovom základe v závislosti od počtu študentov,
- rozšírené kurikulum,
- komunitné väzby.

Výskum naznačuje nedostatočné financovanie a menší podiel na aktivitách v rozvinutých regiónoch.

Finančná podpora stanovená [vo vyhláške z roku 2015](#) spočíva v príspevku poskytovanom ministerstvom pre subjekty organizujúce činnosť. Zhrnutie – výpočet finančného príspevku sa uskutočňuje na základe počtu žiakov zapísaných na jednotlivé aktivity a počtu hodín ponúkaných počas školského roka. Maximálna výška ročného príspevku je 150 EUR na žiaka 1. a 2. ročníka a 90 EUR na žiaka 3. a 4. ročníka. Suma sa vypláca v súlade s podmienkami stanovenými v programovej zmluve a aktualizuje sa na začiatku každého školského obdobia podľa počtu žiakov. Výnimku z predchádzajúceho bodu tvoria programové zmluvy uzavreté s obcami, ktoré uzavreli alebo uzavru s ministerstvom o delegovaní kompetencií.

Ak škola, ktorá nie je organizátorom, poskytne vlastné ľudské zdroje na realizáciu jednej alebo viacerých aktivít, suma zodpovedajúca poskytnutiu uvedených ľudských zdrojov sa odpočíta z finančných prostriedkov prevádzaných organizátorovi, pričom podmienky tohto odpočtu budú uvedené v príslušnej programovej zmluve. Ak škola, ktorá je organizátorom, poskytne vlastné ľudské zdroje na realizáciu jednej alebo viacerých aktivít, nevzniká nárok na príslušnú finančnú podporu. Ak organizátorom nie je škola, finančná podpora poskytovaná ministerstvom nemôže prekročiť sumu zodpovedajúcu piatim týždenným hodinám pre 1. a 2. ročník a trom týždenným hodinám pre 3. a 4. ročník.

V kontinentálnom Portugalsku má správa mládeže centralizovanú štruktúru. Štátny tajomník pre mládež a šport je členom vlády zodpovedným za túto oblasť, ktorá je súčasťou vládnej oblasti školstva, Realizáciu zabezpečuje Portugalský inštitút pre mládež a šport⁴² s inými verejnými aj súkromnými aktérmi.

Mládežnícka verejná politika využíva aj verejné štúdie o otázkach týkajúcich sa mládeže a pravidelne spolupracuje s výskumníkmi alebo so Stálym mládežníckym observatóriom, ktoré sa nachádza na Inštitúte sociálnych vied Lisabonskej univerzity.⁴³ Observatórium pravidelne informuje aj o zmenách v rámci jednotlivých oblastí, ako sú napr. kultúra, voľný čas, dobrovoľníctvo a ďalšie (viac pozri [XXIII Governo Constitucional \(2022 – 2023\)](#)).

⁴² Vyhláška k vytvoreniu portugalského inštitútu mládeže. Dostupné online: <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/98-2011-671032>

⁴³ YouthWiki: „Rozhodovanie o politike mládeže v Portugalsku“. Dostupné online: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/portugal/14-youth-policy-decision-making>

Rakúsko

⇒ **Stravovanie**

Stravovanie je ponechané na spolkové krajiny a obce ([zákon o organizácii škôl, § 8](#)). Pre domácnosti s nízkymi príjmami sú k dispozícii príspevky na stravu. Úpravy sú rôzne. Viedenský model poskytuje stravovanie od roku 2023 na všetkých celodenných školách zadarmo.⁴⁴ Dolné Rakúsko poskytuje systém príspevkov pre sociálne slabšie rodiny. Štajersko podporuje ekologické a regionálne potraviny v školských jedálňach.⁴⁵

⇒ **Školské kluby**

V Rakúsku existuje niekoľko typov škôl, ktoré sa odlišujú dĺžkou vyučovania a ponukou mimoškolských aktivít. Tradičné základné školy ([Volksschule](#)) poskytujú štvorročné vzdelávanie pre deti vo veku 6 až 10 rokov. Väčšina týchto škôl končí vyučovanie okolo poludnia, čo umožňuje deťom tráviť popoludnie doma alebo sa zúčastniť rôznych mimoškolských aktivít.

Rodičia sú vo všeobecnosti povinní prispievať na náklady spojené s využívaním služieb školských klubov. Výška poplatku závisí od viacerých faktorov, ako sú typ poskytovanej služby, dĺžka jej využívania, konkrétny poskytovateľ a spolková krajina. Prevažuje kombinovaná forma starostlivosti, pri ktorej sa služby poskytujú v školách prostredníctvom popoludňajších centier. Tie zabezpečujú dohľad nad domácimi úlohami a zároveň ponúkajú športové a iné voľnočasové aktivity. V niektorých krajinách existuje legislatívna povinnosť zabezpečiť pre staršie deti podobné služby, aké sa poskytujú mladším. V Rakúsku sú služby dostupné pre všetky deti v povinnej školskej dochádzke, teda do 14 rokov.⁴⁶

Avšak v reakcii na potrebu flexibilnejších vzdelávacích možností vznikli v Rakúsku **aj celodenné školy** a školy s integrovanými školskými klubmi. Tieto zariadenia ponúkajú predĺžený školský deň, počas ktorého môžu deti nielen pokračovať vo vyučovaní, ale aj využívať rôzne mimoškolské aktivity priamo v areáli školy. Tento model umožňuje rodičom lepšie skĺbiť pracovný a rodinný život, pretože poskytuje bezpečné a štruktúrované prostredie pre deti počas celého dňa.⁴⁷ Na financovanie bol vytvorený špeciálny grant, uvedený [v zákone o investíciách do vzdelania](#).

⁴⁴ Viedeň „Mittagsverpflegung an Schulen“. Dostupné online:

<https://www.wien.gv.at/bildung/schulen/musikschule/unterrichtsgebuehren/>

⁴⁵ Financovanie v oblasti výživy. Dostupné online: <https://gesundheitsfonds-steiermark.at/gesund-ernaehrung/foerderungen-im-bereich-ernaehrung/>; <https://gesundheitsfonds-steiermark.at/news/erste-studie-zur-schulverpflegung-in-der-steiermark/>

⁴⁶ Out-of-school care: Provision and public policy. Dostupné online:

<https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2020-04/ef18108en.pdf>

⁴⁷ Celodenné školské reformy a školská denná starostlivosť. Dostupné online:

<https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulsystem/gts.html>; Rozšírenie celodenných škôl. Dostupné online:

https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulsystem/gts/ba_standorte.html; Plán rozšírenia školskej reformy

pre celodenné školy. Dostupné online:

https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulsystem/gts/ausbauplaene_gts.html; Zníženie poplatku za

starostlivosť o celodenné školy a študentské domovy. Dostupné online:

<https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/befoe/betreuung.html>; Formy celodenného vyučovania. Dostupné

online: <https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/schulsystem/gts/fakten.html>

⇒ Základné umelecké školy

Hudobné školy⁴⁸ sú tradične klasifikované ako kultúrne, a preto sú pod správou spolkových krajín. Jednotlivé spolkové krajiny organizujú školy odlišne, najmä možno rozlišovať medzi centralizovanými a decentralizovanými systémami.

V troch decentralizovaných systémoch – Dolné Rakúsko, Štajersko a Vorarlbersko – sú za hudobné školy zodpovedné obce alebo mestské združenia (niekoľko obcí spolu) a v niektorých prípadoch aj spoločnosti s ručením obmedzeným alebo združenia.

V centrálnych systémoch majú hudobné školy väčšinou sponzora, a to buď samotnú spolkovú krajinu, napríklad Horné Rakúsko, Tirolsko, Korutánsko a Viedeň, alebo štátom poverenú asociáciu, napríklad v Burgenlande a Salzburgu.⁴⁹

V priemere sú hudobné školy v Rakúsku financované z 80 % z verejných zdrojov (spolkové štáty a obce) a 20 % zo školného, hoci percento sa odlišuje v závislosti od spolkovej krajiny.

⇒ Centrá voľného času

[Zákon na podporu mládeže](#) stanovuje podmienky poskytnutia grantu mládežníckym organizáciám.⁵⁰

Aktivity organizujú aj spolkové úrovne. V Innsbrucku (provincia Tirolsko) škola kultúry a architektúry ([Kunst- und Architekturschule](#)) poskytuje mimoškolské workshopy pre mladých ľudí a má špeciálny program pre školy a škôlky. Školu spoločne financujú Spolkové ministerstvo školstva, vedy a výskumu, Spolkový kancelár, spolková krajina Tirolsko a mesto Innsbruck.

Rumunsko

Financovanie školských jedální, aktivít po škole, mládežníckych centier a centier voľného času je zabezpečené prevažne projektovou formou a financovanie je neisté alebo krátkodobé.

„[Hot Meal](#)“ – pilotný program poskytujúci podporu stravovania pre predškolákov a školákov, bol rozšírený na 450 verejných škôl. V školskom roku 2022/2023 dostali predškoláci a školáci v verejnom školstve zadarmo teplé jedlo alebo balíček potravín vo výške 3 EUR na deň na prijímateľa. Hlavným cieľom je znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky a zabezpečiť spravodlivý a nediskriminačný prístup k vzdelávaniu pre všetkých predškolákov a žiakov v Rumunsku.

„[Vzdelanie pre život](#)“ – do tohto programu je v aktuálnom školskom roku zapísaných viac ako 3 500 študentov zo škôl a stredných škôl v sektore 1; prostredníctvom neho každý deň od pondelka do

⁴⁸ Konferencia rakúskych hudobných škôl. Dostupné online: <https://www.musicaustria.at/musikschulen-in-oesterreich/>

⁴⁹ Poplatky hudobných škôl napríklad vo Viedni a v Burgenlande dostupné online: <https://www.wien.gv.at/bildung/schulen/musikschule/unterrichtsgebuehren/>; <https://www.burgenland.at/themen/soziales/sozial-und-klimafonds/musikschulfoerderung/>

⁵⁰ Harmonogram pre žiadosti o financovanie a formuláre žiadostí dostupné online: <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/agenda/jugend/bundesjugendfoerderung/bundes-jugendfoerderung-foerdersuchen.html>

piatku v čase od 12:00 do 17:00 hod. využívajú žiaci teplé jedlo, starostlivosť, interaktívny program voľného času, ako aj pomoc s domácimi úlohami od učiteľov.

Financovanie ZUŠ pochádza zo štátneho rozpočtu, samospráv a poplatkov od rodičov.⁵¹

Slovinsko

⇒ Stravovanie

V systéme stravovania prebiehajú zmeny. Cieľom je poskytnúť obedy zadarmo všetkým žiakom do roku 2027. Zatiaľ sa obedy zadarmo (technicky sa má zaviesť 100% dotácia) poskytujú žiakom zo sociálne slabších rodín. Zavedenie vyžaduje posilnenie personálnych, finančných aj priestorových kapacít. Jedným z pilotných projektov je vybudovanie ústrednej školskej kuchyne pre viacero zariadení – na financovaní sa má podieľať štát a obce ([Zákon o zmene a doplnení zákona o školskej výžive](#)).⁵²

⇒ Školské kluby

Rozšírený program školy sa má chápať na jednej strane ako doplnková súčasť povinného učiva, a na druhej strane ako dosahovanie zmysluplných cieľov. Rozšírený program po prijatí novej koncepcie zahŕňa: Oblasť pohyb a zdravie pre dobrú fyzickú a psychickú pohodu, Oblasť kultúra a občianska výchova, Oblasť učenie sa učiť.

Škola ponúka

- **predĺžený pobyt**, ktorý organizuje základná škola pre žiakov 1. až 5. ročníka; pre žiakov orientovaných na upravené vzdelávacie programy alebo špeciálny program škola organizuje predĺžený pobyt do ukončenia vzdelávania na základnej škole;
- **ranná starostlivosť** o žiakov prvého stupňa;
- pre žiakov, ktorí prekračujú určité vedomostné štandardy v jednotlivých predmetoch sa organizujú **doplnkové hodiny**;
- **doučovacie hodiny** sú organizované pre študentov, ktorí potrebujú pomoc s učením;
- **mimoškolské aktivity** na rozvoj rôznych záujmov žiakov;
- vyučovanie voliteľných predmetov – žiakom 1. ročníka (prvý cudzí jazyk), žiakom 4., 5. a 6. ročníka (druhý cudzí jazyk výtvarná výchova, informatika, šport a technika) **voliteľné**

⁵¹ Școala de Arte „Ion Irimescu. Dostupné online: <https://www.monitorulsv.ro/Ultima-ora-local/2024-07-11/Scoala-de-Arte-Ion-Irimescu-mentine-taxe-le-de-scolarizare-la-nivelul-celor-de-anul-trecut> , <https://scoaladearteionirimescu.ro/despre-noi/>

⁵² Rozprava k návrhu zákona o zmene a doplnenia zákona o výžive a návrhu zákona o novele zákona základnej školy. Dostupné online: https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/seje/evidenca/tut/p/z1/jY_BCoJAFEW_xYVb30srxN1IYI1FqIk2m9CYRkEdGS2hr09oVZT4dvdyzoUHDFIgtfYoRdaXssmqMZ_Z8kIXPqG-t0DP9hwMTv4xpFsXnZ0NyRdghjYGG9M9RGhhFJnA5vj45wjO8ycANj1PgYIK5u9XSZNbjgCm-I0rroy7Guui79turaOOwzAYQkpRceMqax1_KYXsekg_SWjrOE6fe54QTXsB7VS2Pw!!/dz/d5/L2dBISevZ0FBIS9nQSEh/?mandat=IX&type=mag&uid=72F8D02A977D3FE0C12589DC002AFBBC

výberové predmety a žiakom 7., 8. a 9. ročníka (druhý cudzí jazyk ako voliteľný predmet). V rámci rozšíreného programu sú ponúkané hodiny detského a mládežníckeho **zboru**.⁵³

Kritici upozorňujú na zväčšenie rozdielov medzi školami pre nedostatok zamestnancov. Zároveň je viacero aktivít dobrovoľných, pred novelou bolo mnoho aktivít povinných a riaditeľ školy sa s nedostatkom personálu alebo iným problémom mohol obrátiť na ministerstvo. Vláda súčasne nenevolizovala zákon o organizácii a financovaní školstva. Uvádza sa v ňom, že zo štátneho rozpočtu musia byť školám poskytnuté peniaze na realizáciu „*doplňkových hodín, pol hodiny inej formy individuálnej a skupinovej asistencie na triedu, dve hodiny mimoškolských aktivít na triedu, program Škola v prírode, predĺžené pobyty od prvého do piateho ročníka a prostriedky na realizáciu rannej starostlivosti o žiakov prvého ročníka*“. Nehovorí však o financovaní nového programu (*[Ako bude teraz fungovať predĺžený pobyt: „Toto nie je nevinná zmena“](#)*).

⇒ **Voľnočasové aktivity**

[Slovinský úrad pre mládež](#) finančne podporuje prácu s mládežou a rôzne programy v tejto oblasti. Pravidelne vyhlasuje výzvy na financovanie týchto aktivít. Nie sú však dostupné presné údaje o tom, aká časť verejných financií (HDP) sa na národnej alebo miestnej úrovni venuje práci s mládežou. Chýbajú aj systematické údaje o rozpočtoch obcí na tieto účely.

Dôležitú úlohu v práci s mládežou zohrávajú **mládežnícke centrá**, ktoré poskytujú priestor a organizujú aktivity pre mladých na miestnej úrovni. Podpora týchto centier sa však v rôznych obciach odlišuje. Najväčšie mestá majú mládežnícke kancelárie, ktoré spolu rozhodujú o tvorbe politiky pre mládež.⁵⁴

⇒ **Základné umelecké školy**

Právne predpisy obsahujú podrobné informácie o spôsobe financovania a fungovania. [Zákon o organizácii a financovaní školstva](#) sa vzťahuje aj na hudobné školy. [Pravidlá o dokumentácii](#) na hudobných školách obsahujú ustanovenia k uchovávaniu a vedeniu predmetnej dokumentácie. [Zákon o hudobných školách](#), [Predpisy k realizácii vyučovania](#), [Pravidlá o normách a štandardoch](#) a [Predpisy o skúšaní a hodnotení](#) upravujú vyučovací proces a skúšobný proces.

Španielsko

⇒ **Stravovanie**

Každý autonómny región si stanovuje vlastné náklady na školské jedálne. Existuje niekoľko modelov ich organizácie:

- **Udelenie koncesie špecializovanej spoločnosti:** škola uzavrie zmluvu s externou firmou, ktorá zabezpečuje prípravu a distribúciu jedál.

⁵³ Rozšírený program školy: Dostupné online: <https://www.zrss.si/podrocja/osnovna-sola/razsirjen-program/>;

⁵⁴ Kratek oris mladinskega dela v Sloveniji. Dostupné online: https://www.movit.si/fileadmin/movit/0ZAVOD/Publikacije/Tematske/Kratek_oris_mladinskega_dela_v_Sloveniji_web.pdf

- **Priama prevádzka školou:** škola zamestnáva vlastný personál na prípravu jedál a riadi celú prevádzku jedálne.
- **Spolupráca s mestskou radou:** v niektorých prípadoch mestská rada poskytuje podporu alebo priamo riadi školské jedálne.

Článok [Toto je cena školskej jedálne v každom autonómnom spoločenstve](#) poskytuje informácie o priemernej cene a úľavách pre sociálne slabšie rodiny.

⇒ Školské kluby a voľnočasové aktivity

V tomto prípade je konsolidovanou legislatívou [kráľovský výnos 1694/1995](#), ktorý upravuje doplnkové školské aktivity, mimoškolské aktivity a doplnkové služby dotovaných centier.

Nariadenie stavuje

- *Vzťahuje sa na územnú oblasť riadenia ministerstva školstva a vedy a upravuje doplnkové školské aktivity, mimoškolské aktivity a doplnkové služby poskytované štátom financovanými školami na verejne financovaných stupňoch vzdelávania.*
- *Mimoškolské aktivity sú aktivity zriadené školou a uskutočňované medzi dopoludňajšími a poobedňajšími vyučovacími hodinami žiakov, ako aj aktivity vykonávané pred alebo po uvedenom čase, zamerané na žiakov školy.*
- *Mimoškolské aktivity nesmú obsahovať hodiny zahrnuté vo vyučovacom programe pre každý kurz, ani nemôžu byť predmetom hodnotenia pre akademické účely študentov.*
- *Štátom financované školy budú mať autonómiu zaviesť doplnkové školské služby a aktivity a mimoškolské aktivity v medziach stanovených zákonom a týmto kráľovským dekrétom.*
- *Na začiatku každého školského roka musia byť rodičom žiakov poskytnuté podrobné informácie o doplnkových školských aktivitách, mimoškolských aktivitách a doplnkových službách, ktoré centrá ponúkajú, pričom musí byť výslovne uvedená ich dobrovoľnosť a neziskovosť, ako aj schválené platby zodpovedajúce mimoškolským aktivitám a doplnkovým službám.⁵⁵*

[Vyhláška Ministerstva školstva](#) (región Madrid) upravuje vykonávanie mimoškolskej činnosti v štátnych školách a v centrách:

V rámci mimoškolských aktivít môžu byť realizované nasledujúce činnosti:

- a) Podpora, riadené štúdium a posilňujúce aktivity.
- b) Cudzí jazyky.
- c) Športové aktivity.
- d) Umelecké aktivity.
- e) Akákoľvek iná aktivita, ktorá má výslovné povolenie od Rady s kompetenciami v oblasti školstva. Všetky plánované mimoškolské aktivity musia spadať do kompetencie obcí.

⁵⁵ Predpisy o mimoškolskej činnosti. Dostupné online: <https://www.campamentos.info/actividades-extraescolares/Normativa>

Realizácia mimoškolských aktivít musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) *Uskutočňovať sa počas vyučovacích dní a mimo riadneho vyučovacieho času.*
- b) *Posilňujúce vzdelávacie aktivity budú určené pre žiakov ročníkov, v ktorých sa v danom školskom roku nekonajú podobné aktivity organizované autonómnym spoločenstvom Madrid v rámci mimoškolského rozvrhu.*
 - *Miestne samosprávy musia navrhnuť školy, v ktorých sa budú realizovať mimoškolské aktivity. Predtým však musia vybrané školy konzultovať o potrebných aktivitách pre svojich žiakov a následne predložiť návrh na schválenie školskou radou.*
 - *Miestne samosprávy sú povinné zabezpečiť organizáciu navrhovaných aktivít a uhradiť náklady spojené s využívaním priestorov a zariadení na ich realizáciu, ako aj výdavky na možné poškodenia, straty alebo rozbitie materiálu, zariadení či služieb, a akékoľvek ďalšie výdavky priamo alebo nepriamo vyplývajúce z týchto aktivít.*
 - *Miestne samosprávy nesú plnú a priamu zodpovednosť za akékoľvek škody a ujmy spôsobené fyzickým osobám, ku ktorým dôjde počas využívania priestorov, zariadení a budov, a to v dôsledku realizácie mimoškolských aktivít.*

⇒ Základné umelecké školy

Regulácia základnej úrovne je ponechaná na autonómne spoločenstvá. To znamená, že organizácia, charakteristiky a názvy zodpovedajúce základným náukám sa môžu medzi jednotlivými komunitami značne líšiť. Niektoré mestá ponúkajú kurzy pre deti už od 4–5 rokov, ale nemajú jednotný celonárodný systém. Potom existujú Základné hudobné konzervatóriá – oficiálne hudobné školy pre deti od 8 rokov, kde sa učia hrať na nástroje a hudobnú teóriu, ale prijatie je podmienené skúškami. Niektoré regióny ponúkajú základné kurzy kreslenia a maľby pre deti. Veľa detí navštevuje súkromné kurzy hudby, tanca alebo výtvarného umenia.⁵⁶

Švédsko

⇒ Stravovanie

Školy na povinnej úrovni, či už obecné alebo nezávislé so štátnou dotáciou, sú financované obecnými príspevkami z domovských obcí žiakov a štátnymi dotáciami, teda sú dotované a bezplatné (čo zahŕňa aj školské obedy, pomôcky a vybavenie).⁵⁷

⇒ Školské kluby a voľnočasové aktivity, základné umelecké školy

Vo Švédsku sú obce povinné poskytovať programy mimoškolskej starostlivosti až do veku 13 rokov. Niektoré obce ponúkajú aktivity aj pre staršie deti, avšak zvyčajne iba pre tie so špeciálnymi

⁵⁶ Všetko, čo potrebujete vedieť o oficiálnych hudobných štúdiách, Dostupné online:

<https://www.tempomusical.es/estudios-oficiales-de-musica/>

⁵⁷ Eurydice: *Funding in education*. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/sweden/early-childhood-and-school-education-funding>

potrebami. Poplatky sú regulované a sú **subvencované štátom**, pričom rodičia platia časť nákladov. Program je zabezpečený v centre alebo v škole.

Mnohé obce tiež financujú a organizujú mládežnícke centrá. Tieto centrá sú otvorené priestory, kde môžu mladí ľudia vo veku 10 až 17 rokov (hoci vekové rozpätie sa môže odlišovať) tráviť čas. Sú bezplatné, no nepodliehajú [zákonu o vzdelávaní](#).

Účasť na nadväzujúcich aktivitách je pomerne nízka, čo zodpovedá trendu v programoch počas školského roka, kde miera účasti klesá s vekom.

Kulturskola – mestské umelecké školy financované obcami, kde môžu deti navštevovať hodiny hudby, tanca či divadla.⁵⁸

Taliansko

⇒ **Stravovanie**

Školské stravovanie je plne decentralizované a jeho realizáciu má na starosti každá obec. Zabezpečenie sa vyznačuje veľkými regionálnymi rozdielmi s nízkym zabezpečením na juhu. Taliansko žiadalo v rámci Plánu obnovy a odolnosti prostriedky na renováciu či postavenie prevádzok.⁵⁹

⇒ **Voľnočasové aktivity a školské kluby**

[Štúdia o mimoškolskej starostlivosti – poskytovanie a verejná politika](#) pri Taliansku uvádza, veľmi podobný pracovný čas rodičov s rozvrhom detí, čo zužuje priestor na mimoškolské aktivity. Pri voľnočasových aktivitách, ktoré majú na starosti regióny, je väčšina financovaná rodičmi.

⇒ **Základné umelecké školy**

Každá škola realizuje trojročný plán výuky, ktorý obsahuje aj finančné krytie. V rámci kultúry vypracováva podľa [vyhlášky o podpore humanistickej kultúry, o zhodnocovaní kultúrneho dedičstva a produkcie a o podpore tvorivosti](#) plán vyučovania, ktorý zahŕňa aj spoluprácu s tretími stranami.⁶⁰

⁵⁸ Out-of-school care: Provision and public policy. Dostupné online:

<https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2020-04/ef18108en.pdf> ; Fakty o kultúre a hudobných školách.

Dostupné online:

<https://skr.se/skr/skolakulturfritid/kulturfritid/kulturochmusikskolor/faktaomkulturochmusikskolorna.7552.html>

⁵⁹ School meal /feeding program Italy 2021. Dostupné online: https://gcnf.org/wp-content/uploads/2022/04/Italy_2022_02_15.pdf ; The State of School Canteens in Italy: A Comprehensive Survey.

Dostupné online: https://www.ilmattino.it/en/the_state_of_school_canteens_in_italy_a_comprehensive_survey-8114678.html#?refresh_ce

⁶⁰ Ministerstvo školstva: *Plán umenia*. Dostupné online: <https://www.mim.gov.it/il-piano-delle-arti>. Pozri tiež podmienky ku akreditácii subjektov. Dostupné online: <https://www.mim.gov.it/arti-e-creativita>.

Zdroje

Organizácie a publikácie

Global child nutrition forum. Dostupné online: <https://gcnf.org/>

Youth Wiki. Dostupné online: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/belgium-flemish-community/17-funding-youth-policy>

Out-of-school care: Provision and public policy. Dostupné online: <https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2020-04/ef18108en.pdf>

Belgicko

Mimoškolská starostlivosť a aktivity. Dostupné online: <https://www.opgroeien.be/over-opgroeien/projecten/buitenschoolse-opvang-en-activiteiten>

Vyhľadávka o organizácii mimoškolskej starostlivosti a koordinácii záujmovej činnosti po vyučovaní. Dostupné online: <https://codex.vlaanderen.be/PrintDocument.ashx?id=1031846&datum=&geannoteerd=false&print=false>

Vyhľadávka o politike mládeže a práv detí a podpore práce s mládežou. Dostupné online: <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1039169¶m=inhoud>

Décret determinant les conditions d'agrément et de subventionnement des maisons de jeunes, centers de rencontres et d'hébergement et centers d'information des jeunes et de leurs fé. Dostupné online: https://etaamb.openjustice.be/fr/decret-du-20-juillet-2000_n2000029296.html

Décret fixant les conditions d'agrément et d'octroi de subventions aux Organizations de Jeunesse. Dostupné online: https://etaamb.openjustice.be/fr/decret-du-19-mai-2004_n2004029229.html

Dekret zur Förderung der Jugendarbeit vom 06. Dezember 2011. Dostupné online: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/belgium-german-speaking-community/17-funding-youth-policy>

Bulharsko

Školský zákon. Dostupné online: <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2136641509>

Nariadenie o financovaní inštitúcií v systéme predškolského a školského vzdelávania. Dostupné online: <https://lex.bg/en/laws/ldoc/2137177162>

Nariadenie P/09-264./22.03.2023 r. Dostupné online: https://mc.government.bg/files/9348_formula%20uchilishte%202023.pdf

Cyprus

Toto je cenník školských jedální. Dostupné online: <https://www.kathimerini.com.cy/gr/kypros/paideia/otimokatalogos-gia-tis-sxolikes-kantines-poso-kostizei-ena-santoyits-pinakes>

Out-of-school care: Provision and public policy. Dostupné online: <https://www.eurofound.europa.eu/system/files/2020-04/ef18108en.pdf>

Česko

Vyhľadávka ministerstva školstva č. 154/2018 Zb. o krajských normatívoch. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2018-310>

Zákon o poskytovaní dotácií súkromným školám. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-306>

Dánsko

Folkeskolen: Školské stravovanie“. Dostupné online: <https://www.folkeskolen.dk/finanslov-skolemad-skolepolitik/her-er-hvad-vi-indtil-videre-ved-om-politikernes-planer-med-skolemad/4794909>

Školské stravovanie v Dánsku. Dostupné online: <https://www.fao.org/platforms/school-food/around-the-world/europe-and-central-asia/denmark/en>

Vykonávacie nariadenie o opatrovateľskej službe a o voľnočasových a klubových službách. Dostupné online: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/988>

Youth wiki: „Rozvoj kultúrnych a tvorivých kompetencií „. Dostupné online: <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/denmark/85-developing-cultural-and-creative-competences>

Estónsko

Zákon o základných a stredných školách. Dostupné online: <https://www.riigiteataja.ee/en/eli/ee/504092017003/consolide/current>

Záujmový školský zákon. Dostupné online: https://www.riigiteataja.ee/en/compare_wordings?grupiId=100474&vasakAktId=522122023011

V meste Tartu za obed doplácajú aj rodičia. Dostupné online: <https://news.err.ee/1608708805/tallinn-raises-school-lunch-subsidy-inflation-already-swallows-increase>

Fínsko

Stratégia hobby „Harrastamisen strategia“. Dostupné online: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161382>

Zákone č. 955/2022 o zmene a doplnení zákona o mládeži. Dostupné online: <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/saaduskokoelma/2022/955>

Eurydice: Funding in education. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/finland/funding-education>

Webový portál Granty „Avustukset“. Dostupné online: <https://aviavustukset.fi/>

„Nájdite si hobby organizátora“. Dostupné online: <https://harrastamisensuomenmalli.fi/kunnille/loyda/>

„Ako sa stanete hobby organizátorom“. Dostupné online: <https://harrastamisensuomenmalli.fi/harrastuksen-jarjestajille/jarjestajaksi/>

Francúzsko

Školský zákon. Dostupné online: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/section_lc/LEGITEXT000006071191/LEGISCTA000020663404/

Jeunes.gouv.fr Dostupné online: <https://www.jeunes.gouv.fr/le-cadre-juridique-1555>

Územný vzdelávací projekt. Dostupné online: <https://www.jeunes.gouv.fr/le-projet-educatif-territorial-643>

Plan mercredi. Dostupné online: <https://www.jeunes.gouv.fr/plan-mercredi>

Centrá voľného času. Dostupné online: <https://www.jeunes.gouv.fr/le-cadre-juridique-1555>

Informácie vládneho portálu k stravovaniu. Dostupné online: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F24570>

Vládny portál – vzdelávanie. Dostupné online: <https://www.collectivites-locales.gouv.fr/competences/leducation>

Grécko

Školský portál – priebeh celodennej školy. Dostupné online: <https://edu.klimaka.gr/sxoleia/dimotiko/374-kanonismos-leiturgias-scholeiw-n-prwtovathmias-ekpaidevshs>

Zákon ku programu školské stravovanie. Dostupné online: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/654085/nomos-4756-2020>

Zákon č. 4957/2022. Dostupné online: <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/807164/nomos-4957-2022>

Holandsko

„Kedy mám nárok na príspevok na starostlivosť o dieťa?“. Dostupné online: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kinderopvang/vraag-en-antwoord/wanneer-heb-ik-recht-op-kinderopvangtoeslag>

Eurydice: „Prebiehajúce reformy a vývoj politiky v Holandsku.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/netherlands/national-reforms-school-education>

Lunch time in Netherlands. Dostupné online: <https://youngexpatservices.com/lunch-primary-school-netherlands-what-you-need-to-know/>

Chorvátsko

Zákon o základnom a strednom vzdelávaní. Dostupné online: <https://www.zakon.hr/z/317/Zakon-o-odgoju-i-obrazovanju-u-osnovnoj-i-srednjoj-%C5%A1koli>

Zákon o umeleckej výchove. Dostupné online: <https://www.zakon.hr/z/516/Zakon-o-umjetni%C4%8Dkom-obrazovanju>

Írsko

School Meals Scheme: Dostupné online: <https://live.citizensinformation.ie/en/education/the-irish-education-system/school-meals-scheme/>

„Music Generation“. Dostupné online: <https://www.musicgeneration.ie/who-we-are/history>

„Creative Schools“. Dostupné online: <https://www.artscouncil.ie/funding/>

Litva

O schválení postupu financovania a správy programov neformálneho vzdelávania detí. Dostupné online: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/77694f1071f111ec993ff5ca6e8ba60c/asr>

Lotyšsko

„Postup pri výpočte, pridelovaní a použití prostriedkov určených v štátnom rozpočte na stravovanie žiakov“. Dostupné online: <https://likumi.lv/ta/id/311355>

Lotyšský program školských tašiek. Dostupné online: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-youth-policy-toolkit_41fab624-en/latvian-school-bag-programme-latvia_883dd534-en.html

Postup štátu pri financovaní programov profesionálneho vzdelávania v oblasti umenia, hudby a tanca. Dostupné online: <https://likumi.lv/ta/id/242201-kartiba-kada-valsts-finanse-profesionalas-ievirzes-makslas-muzikas-un-dejas-izglitibas-programmas>

Luxembursko

Zákon zo 4. júla 2008 o mládeži. Dostupné online: <https://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2008/07/04/n1/jo>

Bezplatná starostlivosť: sprístupnenie neformálneho vzdelávania všetkým. Dostupné online: <https://luxembourg.public.lu/en/living/education/fundamental-education.html>; <https://luxembourg.public.lu/en/living/education/faire-garder-son-enfant.html>

Maďarsko

LV z roku 2023. zákona Magyarországon 2024. évi központi költségvetéséről. Dostupné online: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0900029.tv#ljb2idfc2a>

Ústava. Dostupné online: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2300055.tv>

Malta

Eurydice: „Financovanie predškolského a školského vzdelávania.“ Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/malta/early-childhood-and-school-education-funding>

Klabb 3-16. Dostupné online: <https://fes.gov.mt/klabb-3-16-overview/>

Nemecko

Národné centrum kvality pre výživu v jasliach a na školách. Dostupné online:

<https://www.gemeinsamgutessen.de/ueber-uns/leitbild>

Recht-auf-ganztag. Dostupné online: <https://www.recht-auf-ganztag.de/gb/service/faqs>

Verband deutscher Musikschulen. Dostupné online: <https://www.musikschulen.de/vdm/index.html>

Finanzierung der Musikschulen. Dostupné online: <https://www.musikschulen.de/vdm/index.html>

Poľsko

Školský zákon. Dostupné online: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/prawo-oswiatowe-18558680/art-105>

Novely zákona o financovaní samosprávnych celkov. Dostupné online:

<https://dziennikustaw.gov.pl/D2024000157201.pdf>

Portugalsko

Mestská regulácia služieb na podporu rodiny vo verejnom školstve a školských zariadeniach v obci Lourinha.

Dostupné online: <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/regulamento/701-2024-870159453>

Denné školy v Portugalsku: Účasť a výsledky vo vzdelávaní. Dostupné online:

<https://naerjournal.com/article/view/v12n1-8>

Portaria n.º 644-A/2015, de 24 de agosto. Dostupné online:

<https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/portaria/644-a-2015-70095687>

XXIII Governo Constitucional (2022 – 2023). Dostupné online: <https://www.opj.ics.ulisboa.pt/legislacao-sobre-juventude-em-portugal-1974-2016/xxii-governo-constitucional-1974-2016/>

Rakúsko

Zákon o investíciách do vzdelania. Dostupné online:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20009781>

Zákon o organizácii školy. Dostupné online:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009265>

Volksschule. Dostupné online:

https://www.oesterreich.gv.at/themen/bildung_und_ausbildung/schulen/4/Seite.110003.html

Zákon na podporu mládeže. Dostupné online:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20001058>

Kunst- und Architekturschule. Dostupné online: <https://www.bildung.at/>

Rumunsko

Vzdelanie pre život. Dostupné online: <https://primariasector1.ro/programe-si-proiecte/educatie-pentru-viata-proiect-de-tip-after-school/>

Hot meal projekt. Dostupné online: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/romania/national-reforms-school-education>

Slovensko

Eurydice: financovanie vzdelávania na Slovensku. Dostupné online:

<https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/sk/national-education-systems/slovakia/financovanie-predskolskeho-skolskeho-vzdelavania>

Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Dostupné online: <https://www.slovlex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/523/>

Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy. Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/564/>

Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení. Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/597/>

Nariadenie vlády č. 630/2008 Z. z. ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia. Dostupné online: <https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2008/630/>

Plán legislatívnych úloh vlády na rok 2025. Dostupné online: <https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/30366/1>

Slovinsko

Rules on school documentation in music schools [*Pravilnik o dokumentaciji v glasbenih šolah* (Uradni list RS, št. 61/2012)]. Dostupné online: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV11245>

Rules on the norms and standards for performing the programme of music schools [*Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa glasbene šole* (Uradni list RS, št. 76/2008, 31/2010, 5/2011, 47/2017, 54/2021, 163/2022, 74/2023)]. Dostupné online: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV8853>

Rules on public documents in music school [*Pravilnik o obrazcih javnih listin v glasbeni šoli* (Uradni list RS, št. 43/2013)]. Dostupné online: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV11618>

Rules on knowledge assessment and grading and students' progress to a higher class standing in music schools [*Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v glasbenih šolah* (Uradni list RS, št. 83/2003, 67/2006, 39/2016)]. Dostupné online: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV5180>

Music Schools Act [*Zakon o glasbenih šolah* (Uradni list RS, št. 19/2000, 60/2006, 81/2006-UPB1, 53/2024)]. Dostupné online: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO2063>

Zákon o zmene a doplnení zákona o školskej výžive. Dostupné online: <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO8715>

Urad za mladino. Dostupné online: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/urad-za-mladino/>

Španielsko

Kráľovský výnos 1694/1995. Dostupné online: <https://www.campamentos.info/actividades-extraescolares/Normativa>

Ceny stravovania v jednotlivých regiónoch. Dostupné online: <https://www.huffingtonpost.es/sociedad/cuanto-cuesta-comedor-escolar.html>

Boletín oficial de la comunidad de Madrid. Dostupné online: https://www.bocm.es/boletin/CM_Orden_BOCM/2024/02/28/BOCM-20240228-20.PDF

Švédsko

Skollag (2010:800). Dostupné online: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/

Zákon o rodičovstve. Dostupné online: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/foraldrabalk-1949381_sfs-1949-381/#K4

Taliansko

School meal /feeding program Italy 2021. Dostupné online: https://gcnf.org/wp-content/uploads/2022/04/Italy_2022_02_15.pdf

The State of School Canteens in Italy: A Comprehensive Survey. Dostupné online: <https://www.ilmattino.it/en/the-state-of-school-canteens-in-italy-a-comprehensive-survey-8114678.html#>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia materiálu

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

